«Ἐγώ εἰμι ἡ ὁδὸς καὶ ἡ ἀλήθεια καὶ ἡ ζωή» (Ἰωάν. ιδ΄ 6).

ΖΩΗ

«Τὰ ῥήματα, ἃ ἐγὼ λαλῶ ὑμῖν, πνεῦμά ἐστι καὶ ζωή ἐστι» (Ἰωάν. ς΄ 63).

ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΗ ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΟΡΓΑΝΟΝ ΟΜΩΝΥΜΟΥ ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΟΣ ΘΕΟΛΟΓΩΝ

Ἔτος ΚΖ΄. Ἐν Ἀθήναις τῇ 10 Ἀπριλίου 1937 Ἀριθ. 1282

ΠΛΗΓΩΝΕΙ ΤΗΝ ΚΑΡΔΙΑΝ

Φορτίον ἄμμου καὶ λίθων. Δηλαδὴ ζυγὸς βαρὺς καὶ ἀνυπόφορος. Πίεσις καὶ στενοχωρία μεγάλη. Ἀληθινὴ δουλεία καὶ τυραννία βασανιστική. Αὐτὸ ἀκριβῶς ἠθέλησε νὰ μᾶς παραστήσῃ ἐπὶ τὸ ζωηρότερον ὁ σοφὸς Σολομῶν μὲ τὸ θαυμάσιον καὶ θεόπνευστον δίστιχόν του: «Βαρὺ λίθος καὶ δυσβάστακτον ἄμμος, ὀργὴ δὲ ἄφρονος βαρυτέρα ἀμφοτέρων» (Παροιμ. 27, 3).

Ἐὰν σοῦ ἔλεγαν νὰ φορτώσῃς τὴν γυναῖκά σου μὲ ἕνα σάκκον ἄμμου ἢ νὰ βάλῃς εἰς τὴν ράχιν τῆς κόρης σου φορτίον ἀπὸ βαρεῖς λίθους, θὰ τὸ ἐθεώρεις ἴσως ὕβριν. Καὶ ἐὰν ἀκόμη ζῇς εἰς χωρίον καὶ ἔχῃς ἀνάγκην ὅλα τὰ μέλη τοῦ οἴκου σου νὰ σὲ βοηθήσουν εἰς τοιαύτας βαρείας ἐργασίας, θὰ δεχθῇς μὲν καὶ τὴν βοήθειαν τῶν γυναικῶν, ἀλλ' ἀφοῦ προηγουμένως σὺ ἀνακατευθῇς μὲ ὅλας σου τὰς δυνάμεις εἰς τὸ βαρὺ ἔργον. Ἀλλ' εἰς τὴν περίπτωσιν αὐτὴν ὁ φορτωμένος καὶ γονατισμένος ὑπὸ τὸ δυσβάστακτον βάρος εἶσαι σύ, τὸν ὁποῖον οἱ ἄλλοι συμπαθοῦν καὶ ἔρχονται νὰ τὸν ἐλαφρώσουν.

Ἀλλ' ἰδοὺ λοιπόν, ὅτι μὲ τὸν θυμόν σου κάμνεις κάτι βαρύτερον καὶ περισσότερον βασανιστικὸν ἀλλὰ καὶ ἐξευτελιστικὸν διὰ τοὺς προσφιλεῖς σου παρ' ὅ,τι ἐὰν τοὺς ἐβαρυφόρτωνες τὴν ράχιν μὲ σάκκους ἄμμου καὶ ὀγκώδεις λίθους. Τοὺς ἐνδύεις ἴσως εἰς τὰ μεταξωτά. Ὅταν δὲν εἶσαι θυμωμένος, εἶσαι πιθανῶς πολὺ στοργικὸς εἰς αὐτούς. Δὲν ἀνέχεσαι νὰ σοῦ τοὺς ὑβρίσῃ ὁ ἄλλος. Τί ὠφελοῦν ὅλα αὐτά, ὅταν μὲ τοὺς θυμούς σου τοὺς καταξεσχίζῃς τὴν καρδίαν καὶ τοὺς καταπιέζῃς τὰ στήθη, ὡσὰν νὰ ἔθετες πλάκα βαρεῖαν καὶ ἀποπνικτικήν;

Τὸ νὰ φορτωθοῦν ἄμμον καὶ πέτρας ἀποτελεῖ μὲν ἔργον ἐπίμοχθον, συμβαίνει ὅμως πολλάκις νὰ γίνεται τοῦτο μὲ εὐχαρίστησιν καὶ μὲ προθυμίαν. Καὶ ἠμπορεῖ μὲν νὰ κουράζεται τὸ σῶμα, ἀλλ' ἡ καρδία ἐνδέχεται νὰ μένῃ ἐλευθέρα ἢ καὶ νὰ ἱκανοποιῆται παρὰ τὸν βαρὺν τοῦ σώματος κάματον. Διότι μὲ πολλὴν προθυμίαν θὰ σὲ βοηθήσῃ ἡ σύζυγός σου ἢ οἱονδήποτε μέλος τῆς οἰκογενείας σου εἰς ὁποιανδήποτε βαρεῖαν ἐργασίαν, εἰς τὴν ὁποίαν αἱ κοιναὶ τῆς οἰκογενείας ἀνάγκαι σὲ ὑποχρεώνουν. Θὰ πικραθοῦν ὅμως βαθύτατα, ἐὰν μὲ τὸν βίαιον καὶ παράλογον θυμόν σου τοὺς πλήξῃς καὶ διανοίξῃς τραύματα ὀδυνηρὰ εἰς τὰ σπλάγχνα των. Τί ὠφελεῖ, ἐὰν τὸ σῶμά των δὲν μοχθῇ καὶ εἶνε ἐλεύθερον ἀπὸ κάθε ἐξωτερικὸν φορτίον; Ἡ καρδία των στενάζει καὶ πονεῖ. Τί ὠφελεῖ, ἐὰν τὸ σῶμά των εἶνε ἐνδεδυμένον μὲ μεταξωτὰ καὶ χρυσοῦφαντα; Ἡ ψυχή των τρέμει καὶ αἰσθάνεται τὴν παγερὰν ἐκείνην ψυχρότητα, ἡ ὁποία προκαλεῖ ρίγη καὶ σπασμούς.

Ὤ! ναί. Εἶνε βαρύτερον ἀπὸ φορτία ἄμμου καὶ λίθων τὸ φόρτωμα, τὸ ὁποῖον φορτώνομεν εἰς τοὺς προσφιλεῖς μας μὲ τοὺς παραλόγους καὶ βιαίους μας θυμούς. Ἡ ἄμμος καὶ τὰ λιθάρια κουράζουν τὸ σῶμα. Ὁ θυμὸς καὶ ἡ ὀργὴ προχωροῦν βαθειά, πολὺ βαθειά. Διότι κουράζουν τὴν ψυχὴν καὶ πληγώνουν τὴν καρδίαν. Ὅταν δὲ ἡ ψυχὴ καὶ ἡ καρδία κουρασθοῦν, ἐντὸς ὀλίγου θὰ τσακισθῇ καὶ τὸ σῶμα.

ΑΠΟΛΟΓΗΤΙΚΑΙ ΜΕΛΕΤΑΙ

ΣΩΜΑΤΙΚΑΙ ΑΝΟΜΟΙΟΤΗΤΕΣ ΑΝΘΡΩΠΟΥ ΚΑΙ ΚΤΗΝΟΥΣ

Οἱ Νικολαΐδης καὶ Δοντᾶς προσπαθοῦσιν ὡσαύτως, εἰ δυνατόν, νὰ ἐξομοιώσωσι τὰ ὀπίσθια ἄκρα ἀνθρώπου καὶ ἀνθρωποειδῶν πιθήκων. Ἐξ ἄλλου ὅμως ὁ καθηγητὴς Κούμαρης δὲν ἀρκεῖται μόνον εἰς τὸ νὰ παρουσιάσῃ τὰς διακρινούσας ταῦτα διαφοράς, ἀλλ' εὐσυνειδήτως, μολονότι ἀπὸ τῶν αὐτῶν ὁρμᾶται προϋποθέσεων, διακρίνει μεταξὺ τῶν προσθίων ἄκρων τοῦ ἀνθρώπου καὶ τῶν ἀνθρωποειδῶν, δηλαδὴ μεταξὺ τῶν ἀνθρωπείων χειρῶν καὶ τῶν χειρῶν τῶν πιθήκων. Πράγματι κατὰ τὸν Κούμαρην «τὰ πρόσθια ἄκρα» παρὰ τῷ ἀνθρώπῳ «ἐλευθερωθέντα τελείως τῆς βαδίσεως διεπλάσθησαν ***εἰς συλληπτήρια ὄργανα καὶ μόνον.*** Βραχυνθέντα καὶ ταλαντευόμενα ἀνέπτυξαν μεγίστην ἱκανότητα, οὐ μόνον πρὸς πορισμὸν τῆς τροφῆς τοῦ ἀνθρώπου... ἀλλὰ καὶ διὰ τὴν λεπτοτάτην ἐργασίαν, μεταβληθέντα ***εἰς ἐκπληκτικῆς τελειότητος ὄργανα διὰ εἰδικεύσεως βαθμιαίας τῶν μυῶν τῆς χειρὸς καὶ ἀλλαγῆς ἀκόμη τοιούτων»*** (1).

Ἀφ' ἑτέρου ὁ Boule(2) περὶ τοῦ ἀνθρωπείου ποδός, τὸν ὁποῖον οἱ Νικολαΐδης καὶ Δοντᾶς πειρῶνται ν' ἀπο-

(1) Ἰ. Κούμαρη, ἄρθρ. Ἀνθρωπογονία ἔνθ' ἀνωτ. σελ. 755.
(2) Les hommes fossiles, Paris, Masson 1921 σελ. 73.

δείξωσιν ὅμοιον σχεδὸν ἐν πᾶσι πρὸς τὰ ὀπίσθια ἄκρα τῶν ἀνθρωποειδῶν πιθήκων, ἐκφράζεται ὡς ἑξῆς: «Διαφορά τις, τὴν ὁποίαν ὁ μέγας ἄγγλος ἀνατόμος Owen ἐθεώρει ὡς θεμελιώδη, παρατηρεῖται ἐν τῇ διαμορφώσει τοῦ ποδός. Παρὰ τοῖς ἀνθρωποειδέσι πιθήκοις ὁ πρῶτος δάκτυλος, λίαν μεμακρυσμένος, κατὰ πολὺ βραχύτερος τῶν ἄλλων ἀντιτίθεται εὐκόλως πρὸς τοὺς τελευταίους τούτους καὶ παίζει τὸν ρόλον τοῦ ἀντίχειρος. Ὁ ποὺς καθίσταται οὕτω χεὶρ... Παρὰ τῷ ἀνθρώπῳ ὁ μέγας δάκτυλος τοῦ ποδὸς εἶνε ὁ ἰσχυρότερος τῶν δακτύλων· εἶνε στενῶς συνεσφιγμένος μετὰ τῶν ἄλλων, πρὸς τοὺς ὁποίους δὲν δύναται νὰ ἀντιταχθῇ. Πρόκειται περὶ ἀληθοῦς ποδός, δηλαδὴ περὶ ὀργάνου βαδίσεως. Καὶ ἡ προσαρμογὴ αὕτη εἰς ἔργον τοσοῦτον ἀποκλειστικὸν ἀποτυποῦται ἐπὶ ὅλων τῶν ὀστῶν, τῶν ὁποίων ἡ μορφολογία διαφέρει ἐξ ὅλων τῶν ὀστῶν τῆς κάτω χειρὸς ἤ, ἂν προτιμᾶτε, τοῦ συλληπτικοῦ ποδὸς τῶν ἀνθρωπομόρφων». Καὶ συμπεραίνων ὁ Boule ἐπάγει: «Παρὰ τὴν ὕπαρξιν μεταβατικῶν τινων φαινομένων, παρατηρουμένων ἐπί τινων πιθήκων καὶ ἐπί τινων ἀνθρώπων, πάντα ταῦτα τὰ ***χαρακτηριστικὰ τυγχάνουσι πρακτικῶς λίαν εὐκρινῆ, ὥστε νὰ μὴ δύναται νὰ ὑπάρξῃ καμμία σύγχυσις μεταξὺ τῶν ἀνωτέρων σημερινῶν πιθήκων καὶ τῶν κατωτέρων*** σημερινῶν ἀνθρώπων».

3. Πλῆθος ἀνομοιοτήτων. Ὑπάρχει ἐν τούτοις καὶ πλῆθος ἄλλο ἀνομοιοτήτων μεταξὺ ἀνθρώπου καὶ ἀνθρωποειδῶν, τὰς ὁποίας οἱ Νικολαΐδης καὶ Δοντᾶς παρατρέχουσιν, ἀλλ' αἱ ὁποῖαι εἶνε τοσαῦται εἰς πλῆθος καὶ τοιαῦται εἰς σαφήνειαν ἰδιαζόντων χαρακτηριστικῶν, ὥστε ἔδωκαν τὸ δικαίωμα εἰς ἀνθρωπολόγον τῆς περιωπῆς τοῦ de Quatrefages νὰ βεβαιώσῃ, ὅτι «ἕκαστον ὀστοῦν τοῦ γορίλλα φέρει τύπον, διὰ τοῦ ὁποίου δύναταί τις νὰ διακρίνῃ αὐτὸ τοῦ ἀντιστοίχου ἀνθρωπίνου ὀστοῦ»(3).

Ἂς ἀφήσωμεν πρωτίστως τὸν καθηγητὴν Κούμαρην ν' ἀπαριθμήσῃ τινὰς τῶν ἀνομοιοτήτων τούτων. «Ἡ ἀνόρθωσις τοῦ σώματος καὶ ἡ μεταβολὴ τοῦ κέντρου τοῦ βάρους αὐτοῦ ἐπέφερε (παρὰ τῷ ἀνθρώπῳ) τὴν κάμψιν, δηλαδὴ τὸν σχηματισμὸν τῶν τεσσάρων κυρτωμάτων τῆς σπονδυλικῆς στήλης, τὴν ἐλαφρὰν λόρδωσιν καὶ κύφωσιν αὐτῆς καὶ τὴν προβολὴν ἰδίᾳ τοῦ ἀκρωτηρίου, χαρακτηριστικοῦ τοῦ ἀνθρώπου καὶ τούτου, ἔτι δὲ καὶ τὴν στερεωτέραν ἢ ἐπὶ τῶν κατωτέρων ζώων σύνδεσιν σπονδυλικῆς στήλης καὶ πυέλου». Ὡσαύτως μετὰ τὴν διάπλασιν τῶν ἄνω ἄκρων εἰς συλληπτήρια ὄργανα ἐξυπηρετοῦντα τὸν ἄνθρωπον καὶ «πρὸς πορισμὸν τῆς τροφῆς κατ' ἄλλον τρόπον ἢ διὰ τῶν ὀδόντων ἀπ' εὐθείας καὶ πρὸς ἄμυναν» ἐπῆλθεν ὡς «ἄμεσον ἐπακολούθημα ἡ εἰδικοποίησις τῶν γνάθων, ὑποπλασία αὐτῶν, ἀλλαγὴ τοῦ ἀριθμοῦ τῶν ὀδόντων καὶ τοῦ σχήματος καὶ τοῦ μεγέθους αὐτῶν, βραδύτερον δ' ἐμμέσως καὶ ἡ ὑποπλασία τῶν ὀσφρητικῶν ὀργάνων καὶ τοῦ γενικοῦ τριχώματος τοῦ σώματος. Ἡ ἰσορρόπησις τῆς κεφαλῆς ἄνευ μεγάλων καὶ ἰσχυρῶν συνδέσμων καὶ μυῶν (αὐχενικῶν) ἐγένετο δυνατὴ ἐν τῇ ὀρθίᾳ στάσει, διὰ βαθμιαίας μετατοπίσεως τῶν ἰνιακῶν κονδύλων πρὸς τὰ πρόσω... Τὸ ἰνιακὸν τρῆμα εὑρίσκεται πλέον πρὸς τὰ ἐμπρός. Ἡ ἀπουσία δὲ τῶν ἰσχυρῶν ἰνιακῶν μυῶν καὶ συνδέσμων ἐπέτρεψε τὴν ἀνάπτυξιν καὶ τῆς εὐκινησίας τῆς κεφαλῆς, ἐν μεγάλῃ κλίμακι πρὸς πᾶσαν κατεύθυνσιν... Ἡ ἀνάπτυξις τῶν μαστῶν ἀνθρωπείου χαρακτῆρος, τοῦ ἐρυθροῦ τῶν χειλέων, τῆς ἐξωτερικῆς ρινὸς κλπ., ἡ μεταβολὴ τῶν ἐνστίκτων καὶ ἡ ὑποταγὴ αὐτῶν εἰς τὴν κρίσιν, εἰς τὴν βούλησιν συμπληροῦν τὴν σειρὰν τῶν μεταβολῶν κατὰ τὴν ἀνθρωπογονίαν»(4).

Ἐν τῇ ἐκθέσει ταύτῃ τοῦ καθηγητοῦ Κούμαρη παρουσιάζεται ἐμφανέστατα πλῆθος πολὺ χαρακτηριστικῶν διαφορῶν τοῦ ἀνθρώπου, προσιδιαζουσῶν εἰς μόνον τοῦτον, τὰς ὁποίας οἱ καθηγηταὶ Νικολαΐδης καὶ Δοντᾶς παρέτρεξαν. Εἰδικωτέρα ἐξέτασις τινῶν μόνον ἐκ τῶν διαφορῶν τούτων θὰ καταστήσῃ πρόδηλον καὶ τὴν σοβαρότητα αὐτῶν.

(3) Histoire des races humaines σελ. 55. Πρβλ. καὶ Vialetton, Morphologie générale σελ. 253, 421, 553—556, 638, 645.

(4) Ἄρθρ. Ἀνθρωπολογία ἔνθ' ἀνωτ. σελ. 755.

ΛΑΪΚΟΝ ΚΗΡΥΓΜΑ ΑΠΟ ΤΗΝ ΑΓΙΑΝ ΓΡΑΦΗΝ

Ο ΔΕΣΜΟΣ ΤΟΥ ΑΑΡΩΝ ΚΑΙ ΤΩΝ ΥΙΩΝ ΤΟΥ ΠΡΟΣ ΤΟ ΘΥΣΙΑΣΤΗΡΙΟΝ

Δύο ἄλλαις θυσίαις ἀκολούθησαν εἰς τὴν πρώτην θυσίαν περὶ ἁμαρτίας, τὴν ὁποίαν ὁ Μωϋσῆς ἐπρόσφερεν εἰς τὸν Θεὸν ὑπὲρ τοῦ Ἀαρὼν καὶ τῶν παιδιῶν του. Ἡ δευτέρα θυσία ἦτο θυσία ὁλοκαυτώματος, εἰς τὴν ὁποίαν ὁλόκληρον τὸ σφάγιον ἐκάη ἐπάνω εἰς τὸ θυσιαστήριον εἰς τὴν τιμὴν καὶ δόξαν τοῦ Κυρίου. Ἡ τρίτη δὲ θυσία ἦτο θυσία εἰρηνική, ἡ ὁποία ἀπέβλεπεν εἰς τὸ νὰ τελειώσῃ καὶ νὰ συμπληρώσῃ τὴν ὅλην τελετὴν τῆς χειροτονίας. Κατ' αὐτὴν ὁ Μωϋσῆς μὲ τὸ αἷμα τοῦ θυσιασθέντος ζώου ἔχρισε πρῶτον τὰ ἄκρα τῶν δεξιῶν αὐτιῶν καὶ χειρῶν καὶ ποδῶν τῶν νεοχειροτονηθέντων καὶ ὕστερον ἔχυσε τὸ ὑπόλοιπον εἰς τὸ θυσιαστήριον. Μὲ ἄλλα λόγια ὁ Μωϋσῆς μὲ τὴν συμβολικὴν αὐτὴν πρᾶξιν ἐδημιούργησε κάποιον δεσμὸν ἰδιαίτερον καὶ πολὺ στενὸν μεταξὺ τοῦ θυσιαστηρίου καὶ τῶν νεοχειροτονηθέντων. Καὶ διὰ νὰ ὁμιλήσωμεν κάπως παραστατικώτερον, ὁ Μωϋσῆς μὲ τὴν τελετὴν αὐτὴν ἐνύμφευσε τὸν Ἀαρὼν καὶ τὰ παιδιά του μὲ τὸ θυσιαστήριον καὶ τοὺς ἔδωκε νὰ καταλάβουν ὅτι εἰς τὸ ἑξῆς θὰ εἶνε δεμένοι ἀπὸ τὸ αὐτὶ καὶ ἀπὸ τὸ χέρι καὶ ἀπὸ τὸ πόδι εἰς τὸ θυσιαστήριον· ὅτι ἔχουν χρέος νὰ ὑπηρετοῦν μὲ ὅλας των τὰς δυνάμεις καὶ νὰ εἶνε ἀφιερωμένοι εἰς τὴν λειτουργίαν τοῦ θυσιαστηρίου.

Ἔτσι καὶ σύ, ποὺ παίρνεις τὴν χειροτονίαν τῆς ἱερωσύνης γονατιστὸς ἐμπρὸς εἰς τὸ θυσιαστήριον τοῦ νέου Ἰσραὴλ τῆς χάριτος, νυμφεύεσαι τὴν ἐκκλησίαν. Εἶνε ἐξαιρετικὴ καὶ λαμπρὰ καὶ πολὺ τιμημένη καὶ ἔνδοξος ἡ νύμφη αὐτή, σεβασμιώτατέ μου καὶ αἰδεσιμώτατέ μου. Τὴν ἐξήγνισε καὶ τὴν ἐλάμπρυνε καὶ τὴν ἐπροικοδότησε καὶ τὴν ἐπλούτισε καὶ τὴν ἔκαμε ἀληθινὴν ἀριστοκράτιδα καὶ βασίλισσαν αὐτὸς ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ, ὁ Ὁποῖος ἔχυσε τὸ αἷμά Του διὰ νὰ τὴν ἐξαγοράσῃ καὶ διὰ νὰ τὴν κάμῃ ἰδικήν Του. Καὶ ὅπως τὴν ὕψωσε καὶ τὴν ἔκαμεν ὁ Χριστός, δὲν ἠμπορεῖ νὰ εὑρεθῇ ἄλλη νύμφη σὰν κι' αὐτὴν ποὺ νὰ τὴν φθάνῃ εἰς τὴν λαμπρότητα, εἰς τὴν δόξαν, εἰς τὴν ὡμορφιάν, εἰς τὴν ἀρετήν,

εἰς τὴν παρθενικὴν ἁγνότητα. Μὲ αὐτὴν λοιπὸν συνεδέθης. Αὐτὴν ἐπῆρες ὡς γυναῖκά σου. Τὴν νύμφην τοῦ Χριστοῦ, σὺ ὁ ταπεινὸς ἄνθρωπος. Δὲν πρέπει λοιπὸν νὰ γίνῃς καὶ σὺ ἄξιος τῆς νύμφης αὐτῆς; Δὲν πρέπει νὰ ἀφιερώσῃς εἰς αὐτὴν ὅλας τὰς δυνάμεις σου; Δὲν πρέπει νὰ ἀναδειχθῇς λειτουργὸς καὶ ὑπηρέτης της ἀφωσιωμένος, ξεχωρισμένος ἀπὸ κάθε ἄλλην φροντίδα, ἔχων ὡς κύριόν σου ἔργον νὰ ἀναδειχθῇς καὶ σὺ ἄξιος διάκονος τῆς Ἐκκλησίας;

Τὴν ὑποχρέωσίν σου αὐτήν, τὴν ἀπαραίτητον καὶ ἐπιβλητικήν, διδάσκει καὶ ἡ ἄλλη παραγγελία, τὴν ὁποίαν ἔδωκεν ὁ Μωϋσῆς εἰς τὸν Ἀαρὼν καὶ εἰς τὰ παιδιά του. Ἀφοῦ δηλαδὴ προσεφέρθη καὶ ἡ τρίτη αὐτὴ θυσία, ὁ Μωϋσῆς ἐρράντισε πάλιν τὸν Ἀαρὼν καὶ τὰ παιδιά του, καθὼς καὶ τῆς στολαῖς των μὲ τὸ ἔλαιον τῆς χρίσεως καὶ μὲ τὸ αἷμα, ποὺ ἦταν χυμένο εἰς τὸ θυσιαστήριον. Καὶ ἀφοῦ ἔτσι ἐτελείωσεν ἡ χειροτονία, παρήγγειλεν ὁ Μωϋσῆς εἰς τοὺς νεοχειροτονήτους νὰ μὴ ἀπομακρυνθοῦν ἀπὸ τὸ θυσιαστήριον καὶ ἀπὸ τὴν σκηνὴν ἐπὶ ἑπτὰ ἡμέρας καὶ ἑπτὰ νύκτας. Καὶ ἡ παραγγελία αὐτὴ τοὺς ἐδόθη ἐξ ὀνόματος τοῦ Θεοῦ. Ἐδόθη μαζῆ μὲ τὴν ἀπειλήν, ὅτι ἐὰν τὴν παρέβαιναν, ἡ τιμωρία των θὰ ἦτο θάνατος.

Μὲ ἄλλα λόγια ὁ Θεὸς ἠθέλησε νὰ διδάξῃ τὸν Ἀαρὼν καὶ τὰ παιδιά του, ὅτι ἀπὸ τώρα καὶ εἰς τὸ ἑξῆς κύριόν τους ἔργον καὶ πρώτη τους φροντὶς ἔπρεπε νὰ εἶνε ἡ σκηνὴ καὶ ἡ ἱερὰ διακονία τοῦ θυσιαστηρίου. Ἐμπρὸς εἰς τὴν φροντίδα αὐτὴν κάθε ἄλλη φροντὶς ἔπρεπε νὰ παρεμερίζεται. Ἀκόμη καὶ ἡ φροντὶς διὰ τὴν οἰκογένειαν καὶ διὰ τὸ σπίτι, πολὺ δὲ περισσότερον διὰ τὰ ἀμπέλια καὶ τὰ χωράφια τοῦ χειροτονουμένου. Διότι καὶ ὁ Ἀαρὼν μὲ τὰ παιδιά του τώρα προσκαλοῦνται νὰ ξεχάσουν ὁλοτελῶς τὸ σπίτι των κατὰ τὴν ἑβδομάδα αὐτὴν καὶ νὰ στρέψουν ὅλην τὴν προσοχήν τους εἰς τὴν σκηνήν, ὥστε τὸ ἐνδιαφέρον τους ὅλον νὰ ἑλκυσθῇ ἀπὸ τὴν ἱερὰν διακονίαν, τὴν ὁποίαν εἶχαν ἀναλάβει.

Ἔτσι καὶ σύ, λευΐτα μου τῆς χάριτος καὶ τῆς Νέας Διαθήκης. Ἔχεις καθῆκον νὰ στρέψῃς ὅλον τὸ ἐνδιαφέρον σου εἰς τὴν θείαν ἀποστολήν σου. Μὲ τὰ μάτια σου δὲ διαρκῶς προσηλωμένα εἰς αὐτήν, ὥστε νὰ μὴ στρέφῃς οὔτε δεξιά, οὔτε ἀριστερά, οὔτε ὀπίσω, ἀλλὰ πάντοτε ἐμπρός, φροντίζοντας πῶς νὰ ἀνταποκριθῇς περισσότερον εἰς τὰς ὑποχρεώσεις της. Προκειμένου δὲ νὰ ἐκτελῇς τὰς ὑποχρεώσεις αὐτάς, κομμάτια νὰ γίνουν ὅλα τὰ ἄλλα. Διότι δὲν πρέπει ποτὲ νὰ ξεχάνῃς, ὅτι πρῶτα καὶ παραπάνω ἀπὸ ὅλα ἀνήκεις εἰς τὸ θυσιαστήριον τοῦ Θεοῦ καὶ εἰς τὴν ἱεράν σου διακονίαν· κατὰ δεύτερον δὲ καὶ πολὺ ὕστερον λόγον ἀνήκεις καὶ εἰς τὸ σπίτι σου καὶ εἰς τὴν οἰκογένειάν σου.

ΕΡΜΗΝΕΙΑ
ΕΙΣ ΤΟ ΚΑΤΑ ΙΩΑΝΝΗΝ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ'.

12. Εἰ τὰ ἐπίγεια εἶπον ὑμῖν καὶ οὐ πιστεύετε, πῶς ἐὰν εἴπω ὑμῖν τὰ ἐπουράνια πιστεύσετε;

Ἐὰν σᾶς εἶπον ἀληθείας θείας μὲν ἀλλ' ἀναφερομένας εἰς γεγονότα συμβαίνοντα ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ δὲν πιστεύετε, πῶς θὰ πιστεύσετε, ἐὰν σᾶς εἴπω ἀληθείας ὑψίστας ἀναφερομένας εἰς ἐπουράνια μυστήρια;

ἐπίγεια. Δὲν σημαίνει ἐνταῦθα πράγματα ἢ ἀληθείας ἀναφερομένας εἰς συμφέροντα καὶ ἐνδιαφέροντα γήϊνα καὶ ὑλικά, ἀλλὰ ἀληθείας ἀναφερομένας εἰς τὴν ἠθικὴν φύσιν τοῦ ἀνθρώπου, ἀκόμη δὲ καὶ γεγονότα ἢ θείας ἐνεργείας σχετιζομένας πρὸς τὴν ἀναγέννησιν τοῦ ἀνθρώπου καὶ λαμβανούσας χώραν ἐν τῷ κόσμῳ τούτῳ, ἀποκαλυπτομένας δὲ εἰς τὸν ἄνθρωπον ἐν τῇ ἐπιγείῳ ζωῇ του. «Ἃ τοῖς ἐπὶ γῆς ἔτι διατρίβουσιν ἀνθρώποις δύναται ὑπάρξαι καὶ νοηθῆναι. Οὐ γὰρ παρὰ τὴν ἑαυτῶν φύσιν ἐπίγεια ἀλλ' ἐπουράνια ὄντα» (Ὠριγ.). Τὰ πρὸς ταῦτα ἀντιτιθέμενα ***ἐπουράνια*** *περιλαμβάνουσι τὰ ἀνήκοντα καθαρῶς εἰς τὴν ἐπουράνιον σφαῖραν μυστήρια ἤτοι τὴν ἀΐδιον ὕπαρξιν τοῦ Λόγου καὶ τὴν σάρκωσιν αὐτοῦ, τὰς ἀνεξερευνήτους βουλὰς τοῦ Θεοῦ καὶ τὰ παρόμοια. «Τὸ βάπτισμα ἐπίγειον ἐνταῦθα λέγει.... ἢ διὰ τὸ ἐν τῇ γῇ τελεῖσθαι ἢ πρὸς σύγκρισιν τῆς ἑαυτοῦ γεννήσεως.... οὕτως αὐτὸ καλεῖ. Εἰ γὰρ καὶ ἐπουράνιος αὕτη ἡ γέννησις (ἡ διὰ τοῦ βαπτίσματος), ἀλλὰ πρὸς ἐκείνην παραβαλλομένη τήν... ἐκ τῆς τοῦ Πατρὸς οὐσίαν οὖσαν, ἐπίγειός ἐστι» (Χρυσόστ.). Περὶ τῶν ἐπιγείων ὡμίλησεν ἤδη εἰς τὸν Νικόδημον ἐν τῷ πρώτῳ μέρει τοῦ διαλόγου.*

13. Καὶ οὐδεὶς ἀναβέβηκεν εἰς τὸν οὐρανὸν εἰ μὴ ὁ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ καταβάς, ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ὁ ὢν ἐν τῷ οὐρανῷ.

Καὶ ὅμως πρέπει νὰ πιστεύητε εἰς ἐμέ, διότι κανεὶς ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους δὲν ἔχει ἀναβῇ εἰς τὸν οὐρανὸν διὰ νὰ μάθῃ τὰ ἐπουράνια καὶ σᾶς διδάξῃ περὶ αὐτῶν παρὰ μόνον ὁ καταβὰς ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, ὁ γενόμενος διὰ τῆς ἐνανθρωπήσεως υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου, ὁ ὁποῖος ἐξακολουθεῖ νὰ εἶνε εἰς τὸν οὐρανόν.

Καὶ.... *Μᾶλλον ἀντιθετικόν=Καὶ ὅμως. Ἡ σύνδεσις πρὸς τὰ προηγούμενα: Ἡ γνῶσις τῶν οὐρανίων, περὶ ὧν ὡμίλησα, δὲν δύναται νὰ ἐπιτευχθῇ ἄνευ ἀποκαλύψεως ἄνωθεν. Δι' αὐτὸ πρέπει νὰ πιστεύσητε εἰς τὴν μαρτυρίαν μου.*

οὐδεὶς ἀναβέβηκεν εἰς τὸν οὐρανόν. *Ἐν Παροιμ. λ' 4 τίθεται ἡ ἐρώτησις: «Τίς ἀνέβη εἰς τὸν οὐρανὸν καὶ κατέβη;» Ἡ ὑπονοουμένη ἀπάντησις: Μόνος ὁ Θεός (Βλ. καὶ Δευτερ. λ' 12). Ὡσαύτως καὶ Ταλμουδικόν τι λόγιον διακηρύττει ρητῶς ὅτι «Ἐὰν ἄνθρωπός τις εἴπῃ σοι, ἀναβαίνω εἰς τὸν οὐρανόν, δὲν θὰ ἀποδείξῃ τοῦτο»* (Jer. Taanith II, 1). *Λέγων ταῦτα ὁ Κύριος δὲν ἀναφέρεται εἰς τὴν μέλλουσαν ἀνάληψιν αὐτοῦ, ἀλλ' ὡς ἐμφαίνεται καὶ ἐκ τοῦ* ***οὐδείς****(=οὐδεὶς ἄνθρωπος), ὁ λόγος ἐκφέρεται γενικῶς περὶ τῶν ἐν ἀνθρώποις συμβαινόντων καὶ ἰσχυόντων. Θὰ ἑρμηνεύσωμεν τὸ ὅλον χωρίον: Οὐδεὶς ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους ἔχει ἀναβῇ εἰς τὸν οὐρανὸν ἐκτὸς ἐκείνου, ὁ ὁποῖος χωρὶς νὰ ἀναβῇ ἀπὸ τῆς γῆς κατέβη ἐκ τοῦ οὐρανοῦ καὶ ἐξακολουθεῖ νὰ εἶνε καὶ τώρα ἐκεῖ* (Meyer). *«Οὐδεὶς τῶν προφητῶν ἀναβέβηκεν εἰς τὸν οὐρανόν, εἰ μὴ ἐγὼ μέλλω μόνος ἀναβῆναι, ὡς καὶ κατῆλθον» (Θεοφύλ.).*

ὁ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ καταβάς. *Νέα μαρτυρία περὶ τῆς προϋπάρξεως τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ ὡς Θεοῦ. Ἡ περὶ ἧς ὁ λόγος κατάβασις ἀναφέρεται εἰς τὴν σάρκωσιν καὶ ἐνανθρώπησιν τοῦ Λόγου.*

ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου. *«Τοῦ Θεοῦ Λόγου καταβεβηκότος ἐξ οὐρανοῦ τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου καταβῆναί φησι, διχάζεσθαι μετὰ τὴν ἐνανθρώπησιν εἰς δύο πρόσωπα παραιτούμενος καὶ οὐκ ἐπιτρέπων τισί» (Κύριλ.). «Υἱὸν ἀν-*

Μ. Τεσσαρακοστή

ΣΤΡΟΦΗ ΠΡΟΣ ΤΑ ΠΑΙΔΙΑ

Δύο φορὰς κατὰ τὴν τελευταίαν πρὸς τὰ Ἱεροσόλυμα πορεύαν ἐπανελήφθη ἡ τόσον θελκτικὴ ἐκείνη σκηνή, διὰ τῆς ὁποίας ὁ Κύριος ἔδειξεν ἰδιαίτερον στοργικὸν ἐνδιαφέρον διὰ τὰ παιδία καὶ τὴν παιδικὴν ἡλικίαν. Μίαν μέν, ὅταν ἀνεχώρει ἀπὸ τὴν Γαλιλαίαν καὶ οἱ μαθηταί, μὲ τὴν ἰδέαν ὅτι βαδίζουν πρὸς τὰ Ἱεροσόλυμα διὰ νὰ καταλάβουν τὴν βασιλείαν, συνεζήτουν ποῖος ἐξ αὐτῶν θὰ καταλάβῃ τὸ μεγαλύτερον ἀξίωμα. Τότε ὁ Κύριος προσεκάλεσε παιδίον, ἔστησεν αὐτὸ εἰς τὸ μέσον τῶν μαθητῶν καὶ τὸ ἐπρόβαλεν ὡς ὑπόδειγμα, λέγων: «Ἐὰν μὴ στραφῆτε καὶ γένησθε ὡς τὰ παιδία, οὐ μὴ εἰσέλθητε εἰς τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν». Καὶ ἄλλην μίαν, ὅταν ἐπλησίαζεν εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα, ὁπότε ἐπέπληξε μὲν τοὺς μαθητάς, ποὺ ἠμπόδιζαν τὰ παιδία νὰ Τὸν πλησιάσουν, Αὐτὸς δὲ ἔσκυψε, τὰ ἐνηγκαλίσθη, τὰ ηὐλόγησε καὶ τὰ ἐπρόβαλε πάλιν ὡς παράδειγμα, λέγων: «Τῶν τοιούτων ἐστὶν ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ· ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ὃς ἐὰν μὴ δέξηται τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ ὡς παιδίον, οὐ μὴ εἰσέλθῃ εἰς αὐτήν». Εἰς τὴν πρᾶξιν λοιπὸν ταύτην τοῦ Σωτῆρος ἔχομεν ἀνάγλυφον τὴν διδασκαλίαν τῆς ταπεινώσεως δι' Ἑαυτοῦ καὶ διὰ τῶν παιδιῶν.

Παρατηρήσατε πρῶτον τοῦ Κυρίου τὴν θαυμαστὴν ταπείνωσιν καὶ συγκατάβασιν. Εἶναι γνωστὴ ἡ ἐκ τῆς ἡλικίας ἀπόστασις, ποὺ χωρίζει ἕνα ἄνδρα ἀπὸ ἕνα παιδάκι, καθὼς καὶ πόσον ἡ ἀπόστασις αὐτὴ μεγαλώνει, ὅταν ὁ ἄνδρας δὲν εἶναι ἀπὸ τοὺς κοινοὺς καὶ πολλούς, ἀλλὰ κατέχῃ θέσιν ὑψηλὴν καὶ ἀξίωμα ἀνώτερον, ποὺ ἐλκύει τὸν θαυμασμὸν τοῦ λαοῦ. Καὶ ἑπομένως ἀντιλαμβάνεται καθένας πόση συγκατάβασις χρειάζεται, διὰ νὰ σκύψῃ ὁ ἀνώτερος αὐτὸς ἀξιωματοῦχος, ὁ κυβερνήτης, ὁ βασιλεύς, διὰ νὰ σηκώσῃ καὶ νὰ βάλῃ εἰς τὴν ἀγκαλιά του τὰ παιδάκια. Καὶ παιδάκια ὄχι ἰδικά του, ὅταν μένῃ ἀφανὴς εἰς τὸ σπίτι του, ὅπου τὸ φυσικὸν φίλτρον ἰσοπεδώνει κάθε ὕψος καὶ καταργεῖ πᾶσαν ἐπισημότητα. Ἀλλὰ νὰ ἐναγκαλίζεται δημοσίᾳ τὰ πτωχὰ καὶ περιφρονημένα παιδάκια τοῦ λαοῦ, εἰς ἐποχὴν δὲ κατὰ τὴν ὁποίαν τὸ παιδὶ θεωρεῖται ἐντελῶς ἀμελητέα ποσότης. Ἀλλ' ὅταν ὁ ἄνδρας αὐτὸς εἶναι ὄχι μόνον ὁ σοβαρὸς καὶ εἷς σοβαρὰς πάντοτε πράξεις ἀφωσιωμένος Διδάσκαλος· ὄχι μόνον ὁ πρωτοφανὴς Προφήτης —ὅπως ἐνόμιζαν τὸν Χριστὸν οἱ Ἰουδαῖοι—ὁ θαυματουργὸς καὶ θαυμαζόμενος, ἀλλ' αὐτὸς ὁ ἐνανθρωπήσας Θεός, πόση ταπείνωσις καὶ συγκατάβασις χρειάζεται, διὰ νὰ σκύψῃ μέχρι τῶν νηπίων τῶν πτωχοτέρων δούλων Του καὶ νὰ κατέρχεται εἰς τὸ παιδικόν των ἐπίπεδον;

Οἱ μαθηταὶ τοῦ Κυρίου, ποτισμένοι μὲ τὰς περὶ Μεσσίου ἰουδαϊκὰς ἰδέας, τρέφοντες ζηλοτύπως τὴν ἐλπίδα, ὅτι θὰ εἶναι οἱ ὑπαρχηγοὶ τοῦ μέλλοντος κοσμοκράτορος Μεσσίου, ἐνόμιζαν ὅτι εἶναι μείωσις τῆς ἀξιοπρεπείας τοῦ Κυρίου νὰ ἀσχοληθῇ μὲ τὰ παιδάκια. Καὶ ἀσφαλῶς δὲν θὰ ἠμποροῦσαν νὰ ἐννοήσουν διατί ὁ Κύριος δὲν ἐπεκύρωσε τὴν ἀντίληψίν των αὐτήν, ἐὰν Ἐκεῖνος δὲν ἔδιδεν ἀμέσως τὸ ἔμπρακτον μάθημα, ἐναγκαλιζόμενος τὰ παιδία καὶ βεβαιώνων, ὅτι «τῶν τοιούτων ἐστὶν ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν» καὶ οὐχὶ τῶν ὑπερηφάνων καὶ φιλοδόξων· ὅτι τὸ πνεῦμα τὸ χριστιανικὸν δὲν εἶναι πνεῦμα περιφρονήσεως πρὸς τοὺς μικροὺς καὶ ἀδυνάτους, ἀλλὰ τὸ πνεῦμα τῆς μέχρις αὐτῶν καὶ πρὸς ὠφέλειαν αὐτῶν ταπεινῆς συγκαταβάσεως. Ἔπρεπε νὰ προηγηθῇ τὸ ἔμπρακτον τοῦτο μάθημα τῆς ταπεινώσεως, τὸ ὁποῖον ἔδιδεν ὁ Κύριος εἰς τὴν πρώτην ἐκδήλωσιν τῆς φιλαρχίας τῶν μαθητῶν, ὥστε κατόπιν εἰς τὴν δευτέραν καὶ ἐμφανεστέραν ἐκδήλωσιν— ὅταν δηλαδὴ οἱ δύο υἱοὶ τοῦ Ζεβεδαίου ἐζήτησαν νὰ γίνουν μόνοι αὐτοὶ οἱ ὑπαρχηγοὶ τοῦ Μεσσίου, ἠγανάκτησαν δὲ ἐκ ζηλοτυπίας οἱ ἄλλοι μαθηταί—νὰ ἀκούσουν καὶ τοὺς περιφήμους λόγους Του: «Ὅς ἐὰν θέλῃ ἐν ὑμῖν εἶναι πρῶτος, ἔστω ὑμῶν δοῦλος»· νὰ ἀποβλέψουν δὲ εἰς τὸ παράδειγμα τῆς ἰδικῆς Του ταπεινώσεως: «ὥσπερ ὁ Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου οὐκ ἦλθε διακονηθῆναι ἀλλὰ διακονῆσαι».

Ὅταν λοιπὸν ὁ Κύριος σκύβῃ μέχρι τῶν μικρῶν παιδιῶν καὶ τὰ ὑψώνῃ εἰς τὴν θείαν Του ἀγκάλην, δίδει ὁ ἴδιος διὰ παραδείγματος τόσον συγκινητικοῦ τὴν μικρογραφίαν τῆς μυστηριώδους ἐκείνης ταπεινώσεως καὶ συγκαταβάσεώς Του, διὰ τῆς ὁποίας ἀπὸ τοῦ ἐν οὐρανοῖς θείου ὕψους Του κατῆλθεν εἰς τὴν γῆν «λαβὼν δούλου μορφήν». Ἔγεινε ταπεινὸς ἄνθρωπος, διὰ νὰ ὑψώσῃ τὸν ἄνθρωπον εἰς τὸ ὕψος τῆς θείας δόξης Του, ὅπως τώρα ὕψωνε τὰ παιδάκια μέχρι τοῦ στήθους Του καὶ τοῦ προσώπου Του.

Ἴδετε δεύτερον τὸ αὐτὸ μάθημα τῆς ταπεινώσεως καὶ διὰ τῶν παιδιῶν. Ὅταν ὁ Κύριος εἶπεν εἰς τοὺς μαθητάς, ὅτι πρέπει νὰ στραφοῦν καὶ νὰ γίνουν «ὡς τὰ παιδία», ἐνόει ὅτι ἔπρεπε νὰ στραφοῦν πρὸς τὴν ταπεινὴν ἁπλότητα τῶν παιδιῶν. Καὶ ὅταν ἐπανελάμβανεν, ὅτι πρέπει νὰ δεχθοῦν τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ «ὡς παιδίον», ἐνόει τὴν ταπεινὴν πίστιν, μὲ τὴν ὁποίαν τὸ παιδὶ ἀκούει καὶ ἐμπιστεύεται.

Πράγματι. Εἶναι μὲν γεγονός, ὅτι τὰ παιδάκια δὲν εἶναι ὁλοτελῶς ἀπηλλαγμένα ἀπὸ τὴν κακίαν, ὅτι φέρουν ἔκδηλα τὰ σημεῖα τῆς βαρείας κληρονομίας, μὲ τὴν ὁποίαν ἡ ἁμαρτία ἐπεφόρτισε τὸ ἀνθρώπινον γένος. Ἀλλὰ διασώζουν ἀξιοζηλεύτους ἀρετάς. Πρὸ παντὸς τὴν ταπεινὴν ἁπλότητα καὶ καταδεκτικότητα, μὲ τὴν ὁποίαν καὶ πρὶν κηπόπουλα δύνανται νὰ συνάψουν σχέσεις ἀγάπης φιλίας μὲ τὰ πτωχότερα παιδάκια. Δὲν γνωρίζουν τὰ παιδάκια τὴν τόσον μωράν, ἀλλὰ καὶ τόσον καταστρεπτικήν, ἐκείνην κακίαν,

---

θρώπου ἐνταῦθα οὐ τὴν σάρκα ἐκάλεσεν, ἀλλ' ἀπὸ τῆς ἐλάττονος οὐσίας ὅλον ἑαυτόν.... ὠνόμασε νῦν· καὶ γὰρ τοῦτο ἔθος αὐτῷ, πολλάκις μὲν ἀπὸ τῆς θεότητος, πολλάκις δὲ ἀπὸ τῆς ἀνθρωπότητος τὸ πᾶν καλεῖν» (Χρυσόστ.). Ἵνα διδάξῃ ἡμᾶς καὶ ἀποκαλύψῃ ἡμῖν τὰ ἐπουράνια, ἐγένετο ἐξ ἀγάπης εἰς ἐξ ἡμῶν καὶ ὡς ἄνθρωπος ὅμοιος μὲ ἡμᾶς ἐλάλησε πρὸς ἡμᾶς.

ὁ ὢν ἐν τῷ οὐρανῷ. Οὐχὶ «ὃς ἦν ἐν τῷ οὐρανῷ»(Bengel), *ἀλλὰ ὅς ἐστιν. Ἡ ἔννοια ἡ αὐτὴ πρὸς τὸ α' 18 «ὁ ὢν εἰς τὸν κόλπον τοῦ πατρός».«Καὶ ἐν τῷ οὐρανῷ γὰρ ὢν οὐκ ἀπελιμπάνετο τῆς γῆς· καὶ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ καταβὰς οὐκ ἀφίστατο τοῦ οὐρανοῦ, ἀλλὰ πανταχοῦ ἦν· ἀπερίγραπτος γὰρ ἡ θεότης» (Ζιγ.). «Μὴ γὰρ δὴ ἐπειδὴ ἤκουσας, ὅτι κατέβην, νομίσῃς μὴ εἶναί με καὶ ἐκεῖ· ἀλλὰ κἀνταῦθα πάρειμι σωματικῶς, κἀκεῖ συγκάθημαι τῷ Πατρὶ θεϊκῶς» (Θεοφύλ.). Κυρίως διὰ τῆς φράσεως ἐξαίρεται ἡ διαμονὴ τοῦ Λόγου. =Δὲν ἀνέβη, ἀλλὰ κατέβη, ὡς ζῶν ἐν τῷ οὐρανῷ.*

πού κυριεύει τοὺς ἡλικιωμένους· τὴν ὑπεροψίαν δηλαδή, τὴν ὑπερηφάνειαν καὶ ἀλαζονείαν, ἡ ὁποία ὑψώνει τοὺς μὲν εἰς μίαν φανταστικὴν ἀνωτερότητα, ἀπὸ τὴν ὁποίαν βλέπουν τοὺς ἄλλους ὡς κατώτερα ὄντα, στερούμενα ἀνθρωπίνης προσωπικότητος, προκαλεῖ δὲ εἰς τοὺς ἄλλους τὴν ζηλοτυπίαν, τοὺς πολυμόχθους καὶ πολυμηχάνους ἀνταγωνισμοὺς τῆς ὑπεροχῆς, τὰ μέχρις ἐγκλημάτων, ἐπαναστάσεων καὶ αἱμάτων πάθη καὶ μίση. Ὁ Κύριος λοιπόν, ἐναγκαλιζόμενος τὰ παιδιά, ἐνηγκαλίζετο τὴν ταπεινὴν ἁπλότητα, καὶ πρὸς αὐτὴν μᾶς καλεῖ νὰ στραφῶμεν.

Ἀλλ' ἐπίσης τὰ παιδάκια διασώζουν ἀκεραίαν τὴν ταπεινὴν πίστιν καὶ ἐμπιστοσύνην. Γνωρίζετε μὲ πόσον ἄδολον πίστιν τὸ παιδάκι δέχεται ἀπὸ τὸν πατέρα του πᾶσαν διδασκαλίαν καὶ πληροφορίαν· μὲ πόσην ἐμπιστοσύνην περιμένει τὴν τροφήν, τὴν ὀλίγην ἔστω καὶ λιτήν, ποὺ λαμβάνει τὸ πτωχὸ παιδάκι ἀπὸ τὰ χέρια τῶν γονέων του. Πρὸς ταύτην τὴν ταπεινὴν πίστιν καὶ ἐμπιστοσύνην τῶν παιδιῶν ζητεῖ ὁ Κύριος νὰ στραφῶμεν ἡμεῖς οἱ ἡλικιωμένοι. Νὰ τὴν κάμωμεν ἐνσυνείδητον καὶ θελληματικήν, ὅπως ἁρμόζει εἰς λογικοὺς καὶ συνετοὺς ἀνθρώπους. Νὰ ἐμπιστευώμεθα τόσον εἰς τὴν ἀλήθειαν τοῦ Εὐαγγελίου, τὴν ὁποίαν ὁ οὐράνιος Πατέρας ἐφανέρωσεν, ὅσον καὶ εἰς τὴν ἀγαθὴν πρόνοιάν Του περὶ τῆς συντηρήσεώς μας, τὴν ὁποίαν μᾶς ὑπόσχεται. Ἡ ἀλήθεια, μὲ τὴν ὁποίαν ὁ Κύριος ἐπεσφράγισε τὴν περὶ παιδίων διδασκαλίαν Του, καὶ ἡ ὁποία πρέπει νὰ κυριαρχῇ ἐπὶ τῆς ζωῆς μας, εἶνε αὕτη: «Ὅστις ταπεινώσῃ ἑαυτὸν ὡς τὸ παιδίον, οὗτός ἐστιν ὁ μείζων ἐν τῇ βασιλείᾳ τῶν οὐρανῶν».

ΚΥΡΙΑΚΗ 18 ΑΠΡΙΛΙΟΥ

ΤΟ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ

(Κυρ. Ε' Νηστειῶν, Μάρκ. ι' 32—45).
Βλέπε Καινὴν Διαθήκην, ἔκδοσιν «Ζωῆς», σελ. 141.

Ο ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ

(Κυρ. Ε' Νηστειῶν, Ἑβρ. θ' 11—14).
Βλέπε Καινὴν Διαθήκην, ἔκδοσιν «Ζωῆς», σελ. 652.

ΟΜΙΛΙΑ
ΕΙΣ ΤΟΝ ΑΠΟΣΤΟΛΟΝ ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ

1.—Δὲν ἦλθεν ὁ Χριστὸς εἰς τὸν κόσμον διὰ νὰ φέρῃ ἐπίγειον εὐτυχίαν εἰς τοὺς ἀνθρώπους καὶ νὰ χαρίσῃ ἀγαθὰ ὑλικά, μάταια καὶ παροδικά. Ὁ σκοπός Του ἦτο ἀσυγκρίτως ὑψηλότερος καὶ ἁγιώτερος. Ἔγινεν Ἀρχιερεὺς καὶ Σωτὴρ τῶν ἀνθρώπων, διὰ νὰ ἀνοίξῃ εἰς ἡμᾶς τὸν Οὐρανόν, νὰ μᾶς ἐξασφαλίσῃ αἰωνίαν λύτρωσιν καὶ σωτηρίαν, νὰ χαρίσῃ εἰς ἡμᾶς τῆς βασιλείας τοῦ Θεοῦ τὰ μέλλοντα ἀγαθά. Ἐπέτυχεν ὁ Κύριος εἰς τὸ ἔργον Του τοῦτο; Εἰσῆλθεν εἰς τὸν οὐρανὸν σωτὴρ καὶ λυτρωτὴς τῶν ἀνθρώπων; Ἐξησφάλισε τὰ ἀγαθὰ τῆς αἰωνίου ζωῆς εἰς τοὺς ὀπαδούς Του; Μάλιστα. Πῶς ὅμως; Καὶ διὰ τίνος μέσου; Διὰ τοῦ Αἵματός Του! Αὐτὸ τονίζει εἰς τὴν σημερινήν του περικοπὴν ὁ ἀπόστολος Παῦλος. «Ἀδελφοί, λέγει. Χριστὸς παραγενόμενος ἀρχιερεὺς τῶν μελλόντων ἀγαθῶν, διὰ τῆς μείζονος καὶ τελειοτέρας σκηνῆς, οὐ χειροποιήτου, τουτέστιν οὐ ταύτης τῆς κτίσεως, οὐδὲ δι' αἵματος τράγων καὶ μόσχων, διὰ δὲ τοῦ ἰδίου αἵματος εἰσῆλθεν ἐφάπαξ εἰς τὰ ἅγια, αἰωνίαν λύτρωσιν εὑρά μενος». Δὲν εἰσῆλθεν ὁ Χριστὸς εἰς τὰ χειροποίητα ἅγια τῆς σκηνῆς τοῦ Μαρτυρίου, ὅπως ἔκαμναν ἅπαξ τοῦ ἔτους οἱ ἀρχιερεῖς τῶν Ἑβραίων. Δὲν προσέφερεν αἷμα τράγων καὶ μοσχαρίων, ὅπως ἔκαμναν οἱ ἀρχιερεῖς τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης, διὰ νὰ ἐξασφαλίσουν ἐπίγειον εὐημερίαν ἐκ μέρους τοῦ Θεοῦ. Ὁ Χριστὸς ἔχυσεν αὐτὸ τὸ ἰδικόν Του Αἷμα, τὸ πανάγιον, τὸ πάντιμον, τὸ ἀνεκτίμητον. Μὲ τὸ Αἷμά Του ἐξηγόρασε τὴν σωτηρίαν μας. Τὸ Αἷμά Του ἔδωκεν ὡς ἀντισήκωμα διὰ νὰ μᾶς προμηθεύσῃ τὰ αἰώνια καὶ οὐράνια ἀγαθὰ τῆς βασιλείας τοῦ Θεοῦ.

Τί σημαίνει τοῦτο; Ὅτι τὰ μέλλοντα ἀγαθὰ εἶνε πολύτιμα. Ὄχι μόνον διότι εἶνε αἰώνια καὶ ἀθάνατα. Ἀλλὰ καὶ διότι εἶνε ἐξαγορασμένα μὲ τὸ Αἷμα τοῦ Χριστοῦ τὸ πολύτιμον. Καὶ ποίαν ὀφειλὴν ἐπιβάλλει τοῦτο εἰς ἡμᾶς; Νὰ τὰ ἀγαπήσωμεν. Νὰ τὰ ποθήσωμεν. Νὰ ἐργασθῶμεν διὰ τὴν ἀπόκτησίν των. Δὲν ἔχουν ἀξίαν τὰ παρόντα. Εἶνε ὄνειρον καὶ σκιὰ τὰ ἀγαθὰ τῆς γῆς. Ἀξίαν ἔχουν τοῦ οὐρανοῦ τὰ μέλλοντα ἀγαθά. Εἰς αὐτὰ μᾶς προσκαλεῖ ὁ Θεός. Καὶ δι' αὐτὰ ἐθυσιάσθη ὁ Χριστός. Τί λοιπόν; Θὰ τὰ περιφρονήσωμεν; Θὰ τὰ ἀπαρνηθῶμεν; Καὶ δὲν θὰ θυσιάσωμεν κάθε ἐπίγειον, διὰ νὰ κερδήσωμεν τὰ ἐπουράνια; Καὶ θὰ προσκολληθῶμεν εἰς τὰ παρόντα, διὰ νὰ χάσωμεν τὰ μέλλοντα; Ὤ, ἀλλοίμονον! Αὐτὸ θὰ εἶνε ἡ μεγαλυτέρα μωρία καὶ ἡ πλέον τραγικὴ συμφορά. Ἀλλ' ἂς μὴ προξενήσωμεν ποτὲ τὸ μέγα τοῦτο κακὸν εἰς τὸν ἑαυτόν μας. Καί, διὰ νὰ τὸ ἀποφύγωμεν, ἂς σκεπτώμεθα τοῦτο. Ὅτι τὰ μέλλοντα εἶνε ἡ αἰώνιος κληρονομία μας· ὅτι τὰ μέλλοντα ἦλθε νὰ μᾶς φέρῃ ὁ Χριστός· ὅτι δι' αὐτὰ ἔχυσε τὸ Αἷμά Του ὁ ἀναμάρτητος Υἱὸς τοῦ Θεοῦ.

2.—Ἀλλ' ὁ Κύριος ἔχυσε τὸ Αἷμά Του πρωτίστως δι' ἕνα ἄλλον σκοπόν. Ποῖον; Νὰ καθαρίσῃ τὴν συνείδησίν μας ἀπὸ τῶν νεκρῶν ἔργων τῆς ἁμαρτίας. Ἦτο δυνατὸν τοῦτο νὰ γίνῃ κατ' ἄλλον τρόπον; Ὄχι. Τὴν παλαιὰν ἐποχὴν οἱ Ἑβραῖοι, διὰ νὰ καθαρισθοῦν ἀπὸ τὰς ἁμαρτίας των, προσέφεραν θυσίας ζώων καὶ ἔχυναν τὸ αἷμα τράγων καὶ ταύρων. Οἱ ἱερεῖς, πάλιν, ἐρράντιζαν αὐτοὺς μὲ τὴν στάκτην τῆς θυσιαζομένης καὶ καιομένης δαμάλεως, τὴν ὁποίαν ἀνεμίγνυον μὲ τὸ ὕδωρ τοῦ ραντισμοῦ, διὰ νὰ τοὺς ἀπαλλάξουν ἀπὸ τὸ βάρος τῆς ἁμαρτίας. Ἀλλ' ἦτο τοῦτο δυνατόν; Ὄχι. Τὸ αἷμα τῶν ζώων καὶ ἡ στάκτη τῆς δαμάλεως ἔφεραν μίαν ἐξωτερικήν, τυπικήν, συμβολικὴν καθαρότητα. Ἠγίαζε τὸ σῶμα, δὲν ἡγίαζε τὴν ψυχήν. Ἐκαθάριζε τὴν σάρκα, δὲν ἐκαθάριζε τὴν συνείδησιν. Ποῖον ὅμως ἔχει τὴν δύναμιν νὰ καθαρίσῃ τὴν συνείδησιν καὶ νὰ ἁγιάσῃ τὴν ψυχήν; Τὸ Αἷμα τοῦ Χριστοῦ. Καὶ διατί; Διότι ὁ Χριστὸς δὲν εἶνε ἁπλῶς ἄνθρωπος. Ὁ Χριστὸς εἶχε τὸ αἰώνιον Πνεῦμα τοῦ Θεοῦ ἀχώριστον μαζῇ Του. Εἶνε Θεὸς καὶ ἄνθρωπος ὁ Κύριος. Καὶ τὸ Αἷμά Του εἶνε αἷμα

ΑΔΕΛΦΟΤΗΣ ΘΕΟΛΟΓΩΝ Η "ΖΩΗ,,

ΣΥΝΤΑΚΤΑΙ ΤΟΥ ΦΥΛΛΟΥ
ΣΕΡΑΦΕΙΜ ΠΑΠΑΚΩΣΤΑΣ
ΙΓΝΑΤΙΟΣ ΚΟΛΙΟΠΟΥΛΟΣ
ΠΑΝΑΓ. ΤΡΕΜΠΕΛΑΣ
ΔΗΜ. ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΠΟΥΛΟΣ

Ἐπιστολαὶ καὶ ἐμβάσματα
πρὸς κ. ΙΩΑΝ. ΚΟΛΙΟΠΟΥΛΟΝ
Ἱπποκράτους 189
ΑΘΗΝΑΣ (7)

Ἱδρυτής: Ἀρχιμ. ΕΥΣΕΒΙΟΣ ΜΑΤΘΟΠΟΥΛΟΣ († 1929)
Συντάκτης: Ἀρχιμ. ΔΙΟΝ. ΦΑΡΑΖΟΥΛΗΣ († 1920)

τοῦ Θεανθρώπου· δηλαδή, τοῦ ἀναμαρτήτου, τοῦ παναγίου, τοῦ παντοδυνάμου Θεοῦ. Πῶς νὰ μὴ συγχωρήσῃ ἁμαρτίας; Καὶ πῶς νὰ μὴ καθαρίσῃ ψυχάς; Ἐὰν τὸ αἷμα ταύρων καὶ τράγων εἶχε τὴν δύναμιν νὰ ἁγιάζῃ, ἔστω καὶ σώματα, «πόσῳ μᾶλλον τὸ αἷμα τοῦ Χριστοῦ, ἐρωτᾷ ὁ ἀπόστολος Παῦλος, ὃς διὰ Πνεύματος αἰωνίου ἑαυτὸν προσήνεγκεν ἄμωμον τῷ Θεῷ καθαριεῖ τὴν συνείδησιν ὑμῶν ἀπὸ νεκρῶν ἔργων εἰς τὸ λατρεύειν Θεῷ ζῶντι;»

Ναί· τὸ Αἷμα τοῦ Χριστοῦ, ἰδοὺ ἡ σωτηρία μας καὶ ἡ ἀπολύτρωσίς μας. Ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς ἀπέθανεν ἐπὶ τοῦ σταυροῦ καὶ ἐθυσίασε τὸν ἑαυτόν Του διὰ νὰ μᾶς καθαρίσῃ, διὰ νὰ μᾶς καθαρίζῃ, διαρκῶς καὶ πάντοτε νὰ μᾶς καθαρίζῃ, ἀπὸ τὴν λέπραν τῆς ἁμαρτίας. Δὲν χωρεῖ λοιπὸν ἀπελπισία. Δὲν ἐπιτρέπεται δισταγμός. Ἡ χάρις καὶ τὸ ἔλεος ποὺ ἀπέρρευσαν ἀπὸ τὸ Αἷμα τοῦ Χριστοῦ εἶνε πηγὴ μεγάλη καὶ ἀνεξάντλητος. Ἴσως αἱ ἁμαρτίαι μας νὰ εἶνε μεγάλαι καὶ πολλαί, καὶ αἱ ψυχαί μας μαῦραι καὶ βρωμεραὶ ἀπὸ τὴν δυσωδίαν τῆς ἁμαρτίας. Ὅλα ὅμως ἐξαλείφονται μὲ τὸ Αἷμα τῆς σταυρικῆς θυσίας τοῦ Χριστοῦ. Δι' αὐτοῦ καὶ ἁμαρτίαι συγχωροῦνται καὶ συνειδήσεις ἀποπλύνονται καὶ ψυχαὶ ἁγιάζονται. Ἕνα μόνον χρειάζεται· πίστις καὶ μετάνοια καὶ συντριβὴ καρδίας. Ὅταν πιστεύωμεν ὁλοψύχως ὅτι μόνον τὸ Αἷμα τοῦ Χριστοῦ μᾶς σώζει ἀπὸ τὴν καταδίκην τῆς ἁμαρτίας, καὶ ὅταν μετανοῶμεν εἰλικρινῶς καὶ ζητῶμεν μὲ δάκρυα τὸ ἔλεος τοῦ ὑπὲρ ἡμῶν σταυρωθέντος Κυρίου, θὰ λάβωμεν. Θὰ λάβωμεν τὴν εἰρήνην τῆς ψυχῆς μας, τὴν γαλήνην τῆς συνειδήσεώς μας, τὴν σωτηρίαν καὶ ἀπολύτρωσίν μας. Μὴ ἀμφιβάλλωμεν λοιπόν. Καὶ μὴ ραθυμῶμεν. Αἱ ἡμέραι, τὰς ὁποίας διερχόμεθα, εἶνε ἐξαιρετικώτερον καιρὸς μετανοίας καὶ ἐπιστροφῆς. Θὰ ἴδωμεν τώρα τὸν Σωτῆρά μας κρεμάμενον ἐπὶ τοῦ ξύλου. Ἂς μὴ λησμονῶμεν ὅτι δι' ἡμᾶς πάσχει, δι' ἡμᾶς ἀποθνήσκει, δι' ἡμᾶς θυσιάζεται ὁ πανοικτίρμων Υἱὸς τοῦ Θεοῦ, «δι' ἡμᾶς τοὺς ἀνθρώπους καὶ διὰ τὴν ἡμετέραν σωτηρίαν». Πρὸ τοῦ τιμίου Σταυροῦ Του ἂς προσέλθωμεν γονυκλιτεῖς λάτραι, εὐλαβεῖς προσκυνηταί. Καὶ μὲ ψυχὴν πιστεύουσαν, μὲ καρδίαν συντετριμμένην καὶ τεταπεινωμένην, ἂς ἀναφωνήσωμεν πρὸς Αὐτόν· «ἡμάρτομεν, Κύριε, καὶ ἠνομήσαμεν. Ἀπόπλυνον τὸν ρύπον τῆς ψυχῆς μας καὶ ἐλέησον ἡμᾶς». Καὶ ὁ Σωτὴρ θὰ μᾶς ἐλεήσῃ.

ΕΚΔΟΣΕΙΣ "ΖΩΗΣ,,

	Τιμὴ Δρχ.	Τσχ. Ἐσωτ.
Ἀρχιμ. † **Διον. Φαραζουλῆ**:		
1) Λόγοι Παρηγορίας, ἔκδοσ. Γ'. Ἀπὸ τὴν ἀκένωτον πηγὴν τῆς παρηγορίας, τὴν Ἁγ. Γραφήν, ἀντλεῖ ὁ συγγραφεὺς καὶ προσφέρει μὲ πολλὴν γλυκύτητα λόγους παρηγορίας δι' ὅλα τὰ θλιβερὰ περιστατικά. ἄδετοι	8	7
πανόδετοι	20	8
2) Ὁμιλίαι περὶ Ἠθικῆς καὶ Σωφροσύνης. Ὁ τὸ ὁμιλίαι συνιστῶν αἱ διαιτέρως εἰς τοὺς νέους, ὡς στρεφόμεναι κατὰ τῆς ἀνηθικότητος, τῆς μεγάλης αὐτῆς κοινωνικῆς πληγῆς. ἄδετοι	5	6
πανόδετοι	15	7
3) Ἡ Κοινωνία μας. Ἄρθρα κοινωνικοθρησκευτικά, παρουσιάζοντα διαφόρους πληγὰς καὶ προλήψεις καὶ συνηθείας τοῦ κοινωνικοῦ βίου, ἐπὶ τῶν ὁποίων καὶ ζητοῦν νὰ διαφωτίσουν. ἄδετος	10	7
πανόδετος	25	8
Δημ. Γ. Παναγιωτοπούλου.		
Ἑρμηνεία τῆς θείας Λειτουργίας Ἐν αὐτῇ ἐξηγοῦνται πάντα τὰ ἐν τῇ θ. Λειτουργίᾳ λεγόμενα καὶ τελούμενα, καταδεικνύεται δὲ ὁ σκοπὸς καὶ τὸ ὕψος ταύτης καὶ οὕτως ὁδηγεῖται ὁ ἀναγνώστης εἰς τὴν ἐν πνεύματι καὶ ἀληθείᾳ λατρείαν. πανόδετος	30	10

ΣΤΗΛΗ ΔΙΑ ΤΑ ΠΑΙΔΙΑ

Ο ΠΡΩΤΟΣ ΨΕΥΤΗΣ

Πολλοὶ συνειθίζουν νὰ λένε ψέμματα. Ἀλλὰ ξεύρετε ποῖος εἶνε ἐξ ἀρχῆς ὁ πρῶτος ψεύστης; Εἶνε ὁ πονηρὸς διάβολος. Αὐτὸς πρῶτος ἐπῆγε εἰς τὴν Εὔα μέσα εἰς τὸν Παράδεισο καὶ τὴν ἐγέλασε μὲ τῆς ψευτιαῖς του. Τὴν ἱστορία αὐτὴ τὴν γνωρίζετε βέβαια. Ὁ Θεὸς εἶχε δώσει παραγγελία εἰς τοὺς πρώτους ἀνθρώπους, τὸν Ἀδὰμ καὶ τὴν Εὔα, νὰ τρώγουν ἐλεύθερα ἀπὸ ὅλους τοὺς ὡραίους καρποὺς ποὺ ἦσαν μέσα στὸν Παράδεισο.

—Μόνον, τοὺς εἶπε, προσέχτε νὰ μὴ φᾶτε τοὺς καρποὺς αὐτοῦ ἐδῶ τοῦ δένδρου.

Καὶ τοὺς ἔδειξε ἕνα μεγάλο δένδρο ποὺ εἶχε ὡραίους καρπούς. Καὶ ἐπρόσθεσε ὁ Θεός:

—Ἐὰν παραβῆτε τὴ διαταγή μου καὶ φᾶτε ἀπὸ τοὺς καρποὺς αὐτοῦ τοῦ δένδρου, χωρὶς ἄλλο θὰ ἀποθάνετε.

Ὁ Ἀδὰμ καὶ ἡ Εὔα ἐφύλαγαν τὴ διαταγὴ τοῦ Θεοῦ καὶ ἦσαν εὐτυχισμένοι. Μία ἡμέρα ὅμως παρουσιάσθηκε εἰς τὴν Εὔα ἕνα περίεργο φεῖδι ποὺ ὡμιλοῦσε μὲ φωνὴ ἀνθρώπου. Δὲν ἦταν βέβαια φεῖδι, ἀλλὰ ἦταν ὁ πονηρὸς διάβολος, ποὺ δὲν ἤθελε τὸ καλὸ τοῦ Ἀδὰμ καὶ τῆς Εὔας. Ὡμίλησε λοιπὸν εἰς τὴν Εὔα διὰ τὴ διαταγὴ ποὺ εἶχε δώσει ὁ Θεός. Καὶ τῆς εἶπε:

—Αὐτὸ σᾶς εἶπε ὁ Θεός; Αἴ, αὐτὸ δὲν εἶνε ἀλήθεια. Οἱ καρποὶ αὐτοί, ποὺ σᾶς εἶπε ὁ Θεὸς νὰ μὴ φᾶτε, εἶνε πολὺ καλοί. Καὶ ἅμα φᾶτε ἀπ' αὐτούς, θὰ γίνετε καὶ σεῖς θεοί.

Ἡ Εὔα ἐπίστεψε τὰ λόγια αὐτά. Ἐπλησίασε στὸ δένδρο ἐκεῖνο, ἄπλωσε τὸ χέρι, ἔκοψε τὸν καρπό, ἔφαγε ἀπ' αὐτὸν καὶ ἔδωκε καὶ στὸν Ἀδὰμ νὰ φάγῃ. Ἔτσι καὶ οἱ δύο παρέβησαν τὴν ἐντολὴ τοῦ Θεοῦ. Δι' αὐτὸ καὶ ὁ Θεὸς τοὺς ἔδιωξε ἀπὸ τὸν Παράδεισο καὶ ἀπὸ τότε ἐπερνοῦσαν κακὴ ζωὴ ἕως ὅτου ἀπέθαναν.

Ποῖος λοιπὸν ἦταν ὁ πρῶτος ψεύτης καὶ ὁ ἀρχηγὸς τῆς ψευτιᾶς; Βέβαια ὁ πονηρὸς διάβολος. Μὲ τὸ ψέμμα δὲ ἐκεῖνο ποὺ εἶπε στὴν Εὔα, ἐπῆρε στὸ λαιμό του καὶ τὴν Εὔα καὶ τὸν Ἀδὰμ καὶ ὅλους τοὺς ἀνθρώπους. Καὶ ἀπὸ τὴν ἐποχὴ ἐκείνη δὲν παύει νὰ γελᾷ τοὺς ἀνθρώπους μὲ διάφοραις ψευτιαῖς καὶ κακαῖς σκέψεις ποὺ βάζει στὸ νοῦ μας. Αὐτὸς παρακινεῖ τοὺς ἀνθρώπους νὰ μὴ κάνουν ἐκεῖνα ποὺ διατάσσει ὁ Θεός. Αὐτὸς παρακινεῖ καὶ τὰ παιδιὰ νὰ μὴ λένε τὴν ἀλήθεια, ἀλλὰ νὰ λένε ψέμματα. Καὶ ἔτσι πολλὰ παιδιὰ τὸν ἀκοῦνε καὶ λένε ψέμματα. Ψέμματα εἰς τοὺς γονεῖς των· ψέμματα εἰς τοὺς ἀδελφούς των· ψέμματα εἰς τοὺς συμμαθητάς των· ψέμματα εἰς τοὺς διδασκάλους των· ψέμματα καὶ εἰς τὸν παπᾶ, ὅταν τὰ στείλουν οἱ γονεῖς των νὰ ἐξομολογηθοῦν.

Ἀλλὰ μὲ τὸν τρόπον αὐτὸν ὁ ψεύτης, χωρὶς νὰ τὸ καταλάβῃ, πηγαίνει μὲ τὸ μέρος τοῦ πονηροῦ διαβόλου. Φεύγει ἀπὸ τὸν Θεὸν ποὺ εἶνε ἀλήθεια καὶ ἀκολουθεῖ τὸ κακὸ παράδειγμα τοῦ διαβόλου ποὺ εἶνε ὁ πρῶτος ψεύτης. Ὁ ψεύτης δὲν κάνει τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ, ἀλλὰ τὸ θέλημα τοῦ πονηροῦ διαβόλου. Δι' αὐτό, δὲν εἶνε πλέον παιδὶ τοῦ μεγάλου Θεοῦ μας, ἀλλὰ καταντᾷ νὰ γίνεται παιδὶ τοῦ διαβόλου! Τί φοβερὸ πρᾶγμα!

Καὶ τί ἔχει νὰ κερδήσῃ ἐπὶ τέλους ὁ ψεύτης; Δὲν ἔχει νὰ κερδήσῃ κανένα καλό. Τί καλὸ ἔκαμε ὁ Σατανᾶς εἰς τὸν

Ἀδὰμ καὶ τὴν Εὔα ποὺ ἐπίστευσαν τὰ ψέμματά του καὶ ἔκαμαν τὸ θέλημά του; Τὰ ἐκατάφερε νὰ τοὺς διώξῃ ἀπὸ τὸν Παράδεισο καὶ νὰ περνοῦν βασανισμένη ζωή. Ἀλλὰ τὸ χειρότερο ἀπὸ ὅλα εἶνε ὅτι ὁ ψεύστης καὶ κατεργάρης, ἐὰν δὲν μετανοήσῃ καὶ δὲν διορθωθῇ, χωρίζεται πλέον ἀπὸ τὸν Θεὸν αἰωνίως. Ἡ φωτιὰ τῆς κολάσεως, ποὺ εἶνε ἑτοιμασμένη διὰ τὸν πονηρὸν διάβολον, αὐτὴ θὰ καίῃ παντοτεινὰ καὶ τοὺς πονηροὺς ἀνθρώπους ποὺ ἀγαποῦν τὸ ψεῦδος.

Μὴν ἀγαπᾶτε λοιπόν, παιδιά, τὸ ψέμμα. Τὸ ψέμμα εἶνε γέννημα τοῦ διαβόλου καὶ δὲν πρέπει νὰ περιμένετε ποτὲ ὠφέλεια καὶ προκοπὴ ἀπὸ αὐτό. Βάλετε στὴν καρδιά σας τὴν ἐντολὴ τοῦ Θεοῦ μας, «οὐ ψευδομαρτυρήσεις». Καὶ προσέχετε μὴ σᾶς γελάσῃ ὁ πονηρός, ὅπως ἐγέλασε καὶ τὴν Εὔα, καὶ σᾶς τραβήξῃ μὲ τὸ μέρος του. Ἀφήσατε τὴν ψευδολογία καὶ ἀγαπήσατε τὴν ἀλήθεια διὰ νὰ εἶσθε παιδιὰ τοῦ Θεοῦ καὶ νὰ ἔχετε τὴν ἀγάπη Του. Καὶ σημειώσατε καλὰ ὅτι, ὅποιος ἀγαπᾷ τὸ ψεῦδος, αὐτὸς δὲν ἔχει σχέσι μὲ τὸν Θεόν, τὸν ἀγαθὸν πατέρα μας, ἀλλὰ μὲ τὸν πονηρὸν διάβολον, ποὺ εἶνε ὁ ἀρχηγὸς τῆς ψευτιᾶς.

ΑΠΟ ΤΟΥΣ ΧΡΟΝΟΥΣ ΤΩΝ ΔΙΩΓΜΩΝ

ΤΟ ΣΗΜΕΙΟΝ ΤΟΥ ΣΤΑΥΡΟΥ

Ὁ Μᾶρκος ὕψωσε τὰ μάτια του καὶ εἶδε τὴν Βερενίκην νὰ τὸν παρατηρῇ. Ἀνεκάλεσε τὰς πλανωμένας σκέψεις του καὶ εἶπε μὲ προσποιητὴν εὐστροφίαν, ἡ ὁποία δὲν διέφυγε τὴν προσοχὴν τῆς Βερενίκης.

—Μὲ ἐκαλέσατε, κυρία;

Μάλιστα, τὸν εἶχε καλέσει, ἀλλ' ἦτο ἀνάγκη νὰ τοῦ τὸ ὑπενθυμίσῃ ἐκείνη; Ἡ Βερενίκη ἀντελήφθη τὴν ψυχρότητα τῆς προσφωνήσεως καὶ εἶπε:

—Σὲ ἐκάλεσα καὶ σὺ ἦλθες χωρὶς τὴν θέλησίν σου.

Ὁ Μᾶρκος τὴν παρετήρησε καὶ κάποια τύψις τὸν κατέλαβε διὰ τὴν ἀναισθησίαν του. Διότι ἦτο μία πραγματικῶς εὐγενὴς γυναῖκα,—γυναῖκα ὑπὸ τὴν ὑψηλὴν βεβαίως ἔννοιαν, ἂν ὄχι τὴν ὑψηλοτέραν. Καὶ διὰ τοῦτο ᾐσθάνθη κοκκίνισμα ἐντροπῆς διὰ τὴν τραχεῖαν ἀπάντησίν του. Προσέθεσε λοιπὸν μὲ περισσοτέραν λεπτότητα:

—Χωρὶς τὴν θέλησίν μου; Ὄχι, ἡ Βερενίκη δὲν γνωρίζει τὴν Βερενίκην.

Ἡ Βερενίκη ἀντελήφθη βεβαίως τὴν ἔννοιαν τῆς φράσεως, ἀλλὰ καὶ τὴν ἔλλειψιν σοβαρότητος εἰς τὸν τόνον μὲ τὸν ὁποῖον ἐλέχθη. Καὶ ἀπήντησε μᾶλλον εἰς τὸν τόνον παρὰ εἰς τὰς λέξεις:

—Ὄχι· ἡ Βερενίκη δὲν χρειάζεται φιλοφρονήσεις ἀπὸ τὸν Μᾶρκον.

Ἦτο πράγματι μία φιλοφρόνησις καὶ τίποτε περισσότερον καὶ ὁ Μᾶρκος τὸ ἀντελήφθη. Καὶ διὰ τοῦτο ἔσπευσε νὰ εἴπῃ:

Πῶς ἠμπορῶ νὰ σὲ ἐξυπηρετήσω, κυρία;

Καὶ πάλιν ἡ Βερενίκη ᾐσθάνθη, ὅτι εἰς τὴν φράσιν αὐτὴν ἐνυπῆρχε μόνον καλωσύνη—ὄχι ὅ,τι ἐκείνη ἐπεθύμει, τὸ μεγάλο δηλαδή, τὸ ἰσχυρόν, τὸ κυρίαρχον πάθος.

—Τώρα εἶνε ὁ ἴδιος ὁ Μᾶρκος. Τὸ βαλάντιον ἠνοίχθη· πόσα χρήματα σᾶς χρειάζονται;

—Ἡ φράσις αὐτὴ ἦτο προσβλητικὴ διὰ τὸν Μᾶρκον, ὁ ὁποῖος ἀντελήφθη, ὅτι ἡ Βερενίκη εἶχεν εἰς τὸν νοῦν της πάντοτε τὴν Μερκίαν. Ἐκοκκίνισεν ἐλαφρῶς, ἀλλὰ μὲ προστοφανῆ δι' αὐτὸν διάκρισιν, ἔμεινε σιωπηλός, ἐνῷ ἡ Βερενίκη ἐξηκολούθησε χωρὶς νὰ τὸν παρατηρῇ τώρα κατὰ πρόσωπον!

—Εἴμεθα καὶ οἱ δύο πλούσιοι· εἶν' ἀλήθεια, ὅτι τὰ πλούτη μας ἡνωμένα θὰ εἶναι ἱκανὰ νὰ ἀγοράσουν ἕνα βασίλειον.

Αὐτὸ ἦτο πολὺ ἀληθές. Ἐὰν ὁ Μᾶρκος ἦτο φιλόδοξος, δὲν θὰ τοῦ ἦτο δύσκολον νὰ ἐπιτύχῃ μὲ τόσα πλούτη ἐκεῖνο, ποὺ ἔλεγεν ἡ Βερενίκη. Ἕνας θρόνος εἶχεν ἀγορασθῆ καὶ εἶχε πωληθῆ μὲ πολὺ ὀλιγώτερα ἀπὸ τὰ ἰδικά των χρήματα. Καὶ πάλιν, τί μποροῦσε νὰ εἴπῃ ὁ Μᾶρκος; Ἡ ἔννοια τῶν λόγων της δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ παρανοηθῇ.

—Βερενίκη! Ἤρχισεν ὁ Μᾶρκος.

Ἡ Βερενίκη δὲν ἠμπόρεσε πλέον νὰ κυριαρχήσῃ ἐπὶ τοῦ ἑαυτοῦ της. Εἶχε πολὺ ὑποφέρει τὴν ἡμέραν ἐκείνην. Ἡ σκέψις, ὅτι ἐκεῖνος μποροῦσε νὰ ὑποπέσῃ εἰς παρόμοιον πάθος δι' ἄλλην γυναῖκα, ὑπερέβαινε τὰ ὅρια, μέχρι τῶν ὁποίων ἦτο δυνατὸν νὰ φθάσῃ ἡ γυναικεία ἐπιφυλακτικότης της. Καὶ εἰς μίαν ἔκρηξιν συγκινήσεως ἡ ἐπιφυλακτικότης αὐτὴ ἐξηφανίσθη. Στρεφομένη πρὸς ἐκεῖνον μὲ δάκρυα στὰ μάτια καὶ μὲ φωνὴν τρέμουσαν εἶπε:

—Μᾶρκε, λυπήσου με! Συγχώρησέ με! Καὶ ἐκσπάσασα εἰς λυγμοὺς ἔσπευσε νὰ κρύψῃ τὸ πρόσωπόν της κάτω ἀπὸ ἕνα προσκέφαλον τοῦ ντιβανιοῦ.

—Πίστευσέ με, ἀπήντησεν ὁ Μᾶρκος. Μὲ ἐτίμησες καὶ σοῦ εἶμαι εὐγνώμων. Καὶ ἐὰν ὅλος ὁ σεβασμός, τὸν ὁποῖον ἠμπορεῖ νὰ ἐπιδείξῃ ἕνας ἄνδρας πρὸς μίαν γυναῖκα, ἐὰν ἡ φιλία....

—Ἡ φιλία! Ἐγὼ ζητῶ ἀγάπην, σὺ προσφέρεις φιλίαν...., εἶπεν ἡ Βερενίκη μὲ ἀπερίγραπτον πικρίαν.

—Προσφέρω πᾶν ὅ,τι ἔχω νὰ δώσω, κυρία, ἀπήντησεν ὁ Μᾶρκος σοβαρῶς καὶ ἀξιοπρεπῶς.

Ὥστε ἡ Βερενίκη ἔπαιξε καὶ ἔχασε. Ἐξέθεσε τὰ πάντα, ἀλλ' εἰς μάτην. Εἶχε λησμονήσει τὸν γυναικεῖον χαρακτῆρά της· εἶχε ζητήσει κάτι σὰν ἐπαῖτις καὶ δὲν τὸ ἐπέτυχεν. Ὤ! ποία ἐντροπή, ὁποία καταισχύνη! Νὰ ταπεινωθῇ μέχρι τοῦ σημείου, ὥστε νὰ ριφθῇ εἰς τὰ πόδια ἑνὸς ἀνδρός —καὶ μάλιστα ἑνὸς Μάρκου—καὶ νὰ περιφρονηθῇ! Αἰφνιδία ἔξαψις ἀγανακτήσεως τὴν κατέλαβεν. Ἀνεπήδησεν ὀρθία καὶ μὲ βλέμματα ἀστράπτοντα ἀπὸ ὀργὴν εἶπε:

—Πᾶν ὅ,τι ἔχεις νὰ δώσῃς; Ναί, πᾶν ὅ,τι ἔχεις νὰ δώσῃς εἰς ἐμέ, ἀλλὰ εἰς μίαν ἄλλην, εἰς τὴν κόρην ἐκείνην τὴν Χριστιανήν; Καὶ ἐπρόφερε τὴν λέξιν «Χριστιανὴν» μὲ ἀποστροφήν. Ἔχεις τίποτε ἀκόμη νὰ τῆς δώσῃς;

Ὁ Μᾶρκος ὠργίσθη τώρα. Ἡ περιφρόνησις τῆς Βερενίκης πρὸς τὴν ἐκλεκτὴν ἐκείνην ὕπαρξιν, ἡ ὁποία ὑπερεῖχε πάντοτε εἰς τὰς σκέψεις του ἀπὸ τῆς πρώτης συναντήσεώς των, ὑπερέβη τὰ ὅρια τῆς ὑπομονῆς του καὶ τὸν ἔκαμε νὰ ἐρωτήσῃ μὲ πολλὴν δριμύτητα.

—Δι' αὐτὸ λοιπὸν μὲ ἐκάλεσες ἐδῶ;

Δὲν δυσκολευόμεθα βεβαίως νὰ ὀνομάζωμεν ἑαυτοὺς δούλους τοῦ Χριστοῦ. Ἀλλ' αὐτὸ καταντᾷ ἁπλῆ λέξις, καταντᾷ ἀνούσιος ταπεινολογία, ὅταν ἡμεῖς οἱ δοῦλοί Του μιμούμεθα ὄχι τὴν ταπείνωσιν τοῦ Κυρίου μας, ἀλλὰ τὴν φιλοδοξίαν τῶν «δοκούντων ἄρχειν τῶν ἐθνῶν» καὶ τὴν ἐπίδειξιν τῶν κοσμικῶν ἀνθρώπων. Τοὺς θέλει ἀρά γε τοιούτους κενοδόξους δούλους ὁ ταπεινὸς Κύριος;

ΕΠΙ ΤΩΝ ΓΕΓΟΝΟΤΩΝ

Διὰ τὴν «πανύμνητον Μητέρα».

Ὁ Ἀκάθιστος Ὕμνος, διὰ τὸν ὁποῖον θὰ σπεύσουν εἰς τοὺς Νάους μυριάδες πιστῶν κατὰ τὴν προσεχῆ Παρασκευήν, δὲν εἶναι ἁπλῶς γέννημα ἑνὸς ἱστορικοῦ γεγονότος—τῆς σωτηρίας δηλαδὴ τῆς Κωνσταντινουπόλεως ἀπὸ τῶν Ἀβάρων. Ἀλλ' εἶναι στενῶς συνδυασμένος μετὰ τῆς ἑορτῆς τοῦ Εὐαγγελισμοῦ τῆς Θεοτόκου καὶ οὕτως εἰπεῖν συμπλήρωμα αὐτῆς, ποὺ δίδει ἰδιαίτερον χρῶμα καὶ εἰς τὴν ὅλην περίοδον τῆς Μεγάλης Τεσσαρακοστῆς.

Διότι ἡ Μ. Τεσσαρακοστὴ ζητοῦσα νὰ ἑλκύσῃ τὴν ψυχὴν τῶν πιστῶν εἰς τὸ κεντρικὸν αὐτῆς πρόσωπον, τὸν Ἀρχιερέα τὸν Μέγαν, βαδίζοντα πρὸς τὴν μεγάλην θυσίαν τοῦ σταυροῦ, τὴν ὁποίαν προσέφερε διὰ τὴν ἰδικήν μας σωτηρίαν, ὑπενθυμίζει καὶ τὸ πρόσωπον ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον προσέφερεν εἰς τὸν Σωτῆρα τὴν ἐνωθεῖσαν μετὰ τοῦ Λόγου ἀνθρωπίνην φύσιν. Τὸ πρόσωπον αὐτό, εἰς τὸ ὁποῖον διὰ τὸ ἀνεκτίμητον τοῦτο γεγονὸς τόσος ὀφείλεται σεβασμὸς καὶ εὐγνωμοσύνη, εἶναι ἡ Παναγία Παρθένος, ἡ μητέρα τοῦ Κυρίου καὶ πνευματικὴ μητέρα ἰδικήν μας, διότι ὁ Υἱός της «οὐκ ἐπαισχύνεται ἀδελφοὺς ἡμᾶς καλεῖν». Ἡ ἑορτὴ λοιπὸν τοῦ Εὐαγγελισμοῦ καὶ οἱ Χαιρετισμοὶ τοῦ Ἀκαθίστου Ὕμνου τὴν εὐγνωμοσύνην καὶ τὸν σεβασμὸν τοῦτον διαιωνίζουν. Καὶ οὕτω πρὸς μὲν τὸν Υἱόν της ἀπευθυνόμενοι ὁμολογοῦμεν: «Ὕμνος ἅπας ἠττᾶται συνεκτείνεσθαι σπεύδων τῷ πλήθει τῶν πολλῶν οἰκτιρμῶν σου. Ἰσαρίθμους γὰρ τῇ ψάμμῳ ᾠδὰς ἂν προσφέρωμέν σοι, Βασιλεῦ ἅγιε, οὐδὲν τελοῦμεν ἄξιον, ὧν δέδωκας ἡμῖν». Πρὸς δὲ τὴν Θεοτόκον λέγομεν: «Ὦ πανύμνητε Μῆτερ, ἡ τεκοῦσα τὸν πάντων ἁγίων ἁγιώτατον Λόγον, ἀνυμνοῦμέν σε, βοῶντες· χαῖρε ὄχημα Ἡλίου τοῦ νοητοῦ, ἄμπελος ἀλήθινή, τὸν βότρυν τὸν πέπειρον ἡ γεωργήσασα, οἶνον σταζόντα τὸν τὰς ψυχὰς εὐφραίνοντα».

Ἐρυθρὸς αἰών.

Ἐσημειώσαμεν εἰς τὸ προηγούμενον φύλλον, ὅτι ἡ σοβιετικὴ κυβέρνησις ἤρχισε νὰ δεικνύῃ κάποιαν ἀνοχὴν ἀπέναντι τῆς Θρησκείας. Ἀλλ' ἡ ἀνοχὴ αὐτή, καὶ ἂν συνεχισθῇ, εἶναι ἁπλῶς μία ὕφεσις τοῦ ποταμοῦ τοῦ αἵματος, ποὺ ἐχύθη κατὰ τὴν δυναστείαν τῶν Σοβιέτ. Διότι στατιστική, ἡ ὁποία κατηρτίσθη ὑπὸ ξένων διπλωματικῶν ἐν Ρωσίᾳ ἀντιπροσώπων καὶ χαρακτηρίζεται ὡς ἐπίσημον κείμενον, μαρτυρεῖ ὅτι κατὰ τὰ δέκα καὶ ἐννέα ἔτη τῆς ἐν Ρωσίᾳ κομμουνιστικῆς ἐπικρατήσεως ἐφονεύθησαν 128 ἐπίσκοποι καὶ 26,777 ἱερεῖς. Ἀλλὰ κανὲν ἐπάγγελμα δὲν ὑστερεῖ εἰς θύματα. Διότι ἐκτὸς τούτων ἐφονεύθησαν 7.560 καθηγηταὶ καὶ 45.000 διδάσκαλοι, περὶ τὰς 9.000 ἰατρῶν, 94.800 ἀξιωματικοί, ὑπὲρ τὸ ἑκατομμύριον στρατιωτῶν, ὑπὲρ τὰς 200.000 ἀστυνομικῶν, 22 ἑκατομμύρια ἐργάται καὶ χωρικοί· ἀπέθανον δὲ ἐκ πείνης 19 ἑκατομμύρια Ρῶσσοι. Καὶ ἑπομένως τὸ σύνολον ἀνέρχεται εἰς 40 ἑκατομμύρια. Κατὰ τὸ διάστημα δὲ τοῦτο κατεστράφησαν ὑπὲρ τὰς 48.000 ναοί.

Καὶ ἂν λοιπὸν τὸ οἰκονομοπολιτικὸν σύστημα τοῦ κομμουνισμοῦ ἐπρόκειτο νὰ φέρῃ τὸν χρυσοῦν αἰῶνα εἰς τὴν Ρωσίαν, θὰ ἔπρεπεν ὁ αἰὼν αὐτὸς νὰ ὀνομασθῇ ἐρυθρὸς αἰών, διότι ἐτάφη εἰς τὸ αἷμα τοῦ ἑνὸς τρίτου τοῦ ὅλου πληθυσμοῦ τῆς χώρας.

«Προϊὸν τῆς ἐπιστήμης».

Ἐκ τῆς βιβλιοκρισίας, τὴν ὁποίαν ἡ ἐφημερὶς «Ἑστία» ἐδημοσίευσε διὰ τὸ ὑπὸ τὸν τίτλον «Εἰσαγωγὴ εἰς τὴν Παλαιὰν Διαθήκην» νέον σύγγραμμα τοῦ καθηγητοῦ τοῦ Πανεπιστημίου κ. Π. Μπρατσιώτου, μεταφέρομεν τὴν ἀκόλουθον περικοπήν:

«Ὁ σημερινὸς μελετητὴς τῆς Π. Διαθήκης δὲν ἔχει ἀνάγκην νὰ θυσιάσῃ τὴν πίστιν εἰς τὴν ἀλήθειαν, ἢ τἀνάπαλιν. Αἱ τελευταῖαι ἀρχαιολογικαὶ ἔρευναι εἰς τὴν Ἀνατολὴν καὶ αἱ ἐξ αὐτῶν προκύψασαι ἀλήθειαι, ἠνάγκασαν τὴν ἐπιστήμην νὰ στραφῇ καὶ πάλιν πρὸς τὴν Παλαιὰν Διαθήκην καὶ νὰ δεχθῇ τὴν ἐκκλησιαστικὴν καὶ βιβλικὴν παράδοσιν ὡς ἐπιστημονικὴν πλέον ἀλήθειαν. Δὲν εἶνε, συνεπῶς, τὸ βιβλίον τοῦ κ. Μπρατσιώτου τὸ προϊὸν τῆς πίστεως καὶ τῆς ἀγάπης, ἀλλὰ τὸ προϊὸν τῆς ἐπιστήμης, ἡ ὁποία ἀπεσκοράκισε τὰς ἀβασίμους δοξασίας. Τὸ βιβλίον τοῦ κ. Μπρατσιώτου ἔχει καὶ ἕνα ἄλλο μεγάλο προσόν. Ἔχον σκοπὸν κυρίως νὰ ἐξυπηρετήσῃ τὰς ἐκπαιδευτικὰς καὶ ἐπιστημονικὰς ἀνάγκας τῶν Ἑλλήνων φοιτητῶν, εἶνε εὔληπτον, ἀναλυτικὸν καὶ ἁπλοῦν τὴν μορφήν. Ὁ ἀνίδεος ποὺ θὰ διαβάσῃ, φωτίζεται· ὁ κλονισμένος εἰς τὰς πεποιθήσεις του εὑρίσκει τὴν πίστιν του καὶ ὁ ἐρευνητὴς ἔχει ἕνα σταθερὸν ὁδηγὸν ἀναμέσῳ τῆς ἀπεράντου ξένης βιβλιογραφίας.

Οἱ διδάσκαλοι καὶ ἡ «πάλη τῶν τάξεων»

Εἶναι γνωστὸν ὅτι τὸ διαβόητον δόγμα τῆς «πάλης τῶν τάξεων», ποὺ μετέφερε τὸν πόλεμον ἀπὸ τὰ σύνορα τῶν Κρατῶν εἰς τὰ σπλάγχνα τῶν λαῶν καὶ ἐδημιούργησε τοὺς ἐμφυλίους πολέμους, ἐζήτησε νὰ παρασύρῃ εἰς τὴν πάλην ταύτην καὶ τοὺς διδασκάλους. Διότι οἱ διδάσκαλοι εἶναι οἱ πνευματικοὶ γεωργοί, οἱ καλλιεργοῦντες καὶ ποτίζοντες τὸ φυτώριον ἑκάστου ἔθνους, τὴν παιδικὴν ἡλικίαν, ἡ ὁποία θὰ εἶναι τὸ ἔθνος τῆς αὔριον. Τοῦ γεγονότος δὲ τούτου ἐλάβομεν ὀλίγην πεῖραν καὶ ἐδῶ εἰς τὴν Ἑλλάδα κατὰ τὴν λήξασαν περίοδον τῆς οἰκτρᾶς αὐτῆς πάλης.

Ἤδη εἰς τὴν Γαλλίαν, ὅπου ἡ «πάλη τῶν τάξεων» καθημερινῶς ὀξύνεται, ἡ Γενικὴ ἐργατικὴ ὁμοσπονδία προσεπάθησεν ἐπανειλημμένως καὶ δὴ καὶ ἐσχάτως γὰ παρασύρῃ καὶ τὰς τάξεις καὶ τὸ Συνδικᾶτον τῶν Λυκείων (γυμνασίων). Ἀλλὰ τοῦτο ἠρνήθη καὶ πάλιν, μὲ τὴν δήλωσιν, ὅτι δὲν ἐπιτρέπεται εἰς τοὺς διδασκάλους τῆς νεολαίας νὰ συνδέσουν τὴν τύχην των μὲ ὀργάνωσιν, ποὺ δὲν παραδέχεται ἄλλην ἀντίληψιν ἐκτὸς ἀπὸ τὸν ἀγῶνα τῶν τάξεων. «Αἰσθάνομαι νὰ ὑποφέρῃ ἡ συνείδησίς μου—γράφει ἕνας Γάλλος καθηγητὴς—ὡς ἀνθρώπου καὶ ὡς χριστιανοῦ, ὅταν βλέπω εἰς τοὺς δρόμους τὰς μάζας, ποὺ κινητοποιεῖ ἡ Γεν. ἐργατ. Ὁμοσπονδία, νὰ διαβαίνουν μὲ ὑψωμένον τὸν γρόνθον καὶ μὲ λόγους μίσους κατὰ τῶν συμπατριωτῶν των. Πῶς εἶναι δυνατὸν νὰ ἀνήκουν εἰς τὴν ὀργάνωσιν αὐτὴν ἄνθρωποι ἐπιφορτισμένοι νὰ διδάξουν εἰς τὴν νεολαίαν τὴν ἀγάπην πρὸς τὴν πατρίδα;».

Πράγματι. Ὁ αἰών μας θὰ παρουσιάζεται εἰς τὴν Ἱστορίαν ἰδιαιτέρως στιγματισμένος, διότι ἐζήτησε νὰ ἐγκαθιδρύσῃ μέσα εἰς τὰ σπλάγχνα τῶν λαῶν τὸ μῖσος, νὰ διώξῃ δὲ μὲ ὅλα τὰ μέσα τὴν ἀγάπην.

Ὅλοι ὅσοι μελετοῦν τὴν «Ζωὴν» καὶ ὠφελοῦνται ἐξ αὐτῆς, ἔχουν καθῆκον νὰ συνιστῶσιν αὐτὴν καὶ εἰς ἄλλους, συντελοῦντες οὕτω εἰς τὴν εὐρυτέραν διάδοσιν τῶν χριστιανικῶν ἀληθειῶν. Τοιαύτη φροντὶς ἀποτελεῖ καὶ τὴν καλλιτέραν ἀντίδρασιν ἐναντίον τῆς ἐξαπλώσεως τῶν ἀνηθίκων ἀναγνωσμάτων.

ΘΕΙΟΝ ΚΗΡΥΓΜΑ

Τὴν προσεχῆ Κυριακὴν 18 Ἀπριλίου θὰ ὁμιλήσουν κατὰ τὴν θείαν Λειτουργίαν οἱ κάτωθι θεολόγοι εἰς τοὺς ἱ. ναούς:

Μητροπόλεως ὁ ἀρχιμ. Σεραφεὶμ Παπακώστας. Ὁ αὐτὸς ὁμιλεῖ καὶ τὸ ἀπόγευμα ὥραν 5.

Χρυσοσπηλαιωτίσσης ὁ ἀρχιμ. Ἰγνάτιος Κολιόπουλος.

Ἁγίων Ἀναργύρων (Ν. Ἰωνίας) ὁ κ. Ἀχ. Παπαθανασόπουλος ὁμιλῶν καὶ τὸ ἀπόγευμα ὥραν 5· Ἁγ. Ζώνης ὁ κ. Δημ. Παπακωνσταντίνου.

Ἐπίσης ὁμιλοῦν οἱ κ. κ. Ἰωάν. Καριμάλλης ἐν Καβάλλᾳ· Εὐστ. Μπιλάλης ἐν Σέρραις· Ἀντ. Λαζαρίδης ἐν Ναούσῃ· Ἱεροδ. Χαρ. Δέδες ἐν Μυτιλήνῃ· Ἀθ. Φραγκόπουλος ἐν Χανίοις· Περικλῆς Φωτόπουλος ἐν Ρεθύμνῳ· Κωνστ. Χρόνης ἐν Ἡρακλείῳ· Δημ. Παπαδημητρίου ἐν Χίῳ· Δημ. Ρέβελας ἐν Ἰωαννίνοις· Γ. Γεωργαντόπουλος ἐν Ἀκαρνανίᾳ· Χαρ. Βασιλόπουλος ἐν Αἰτωλικῷ καὶ Νεοχωρίῳ καὶ Χρ. Παπαγιάννης ἐν Λάρνακι (Κύπρου).

Τύποις «ΖΩΗΣ»—Ἱπποκράτους 189, Ἀθῆναι